

JIPPO

Nyt taas JÄTTIJIPPO

No 7/77
Myyntiaika
24.11.–21.12.
Hinta 6.95

HUIPPU
UUTUUS

*Jippo on suurin
ja kaunein*

45 KERTAA SUURENTAVA MIKROSKOOPPI

Lisäjippona korea kameleontti

Retki rattoisaan pienoisavaruuteen

45 KERTAA SUURENTAVA MIKROSKOOPPI

Nyt sinulla on pöydälläsi rakenteet, peili ja linssit kojeseen, joka vie sinut merkilliselle matkalle pienoisavaruuteen. Ensimmäisellä jättijipollasi, avaruuskaukoputkella (Jippo 3/77) saatoit tähyillä huimaaviin korkeuksiin, kurkistella Kuuta ja tutustua Linnunradan lukemattomiin tähtiin, joihin matkat mitataan valovuosissa.

Nyt voit rakentaa itsellesi laitteen, 45 kertaa suurentavan mikroskoopin. Tällä jättijipolla voit syventyä neulanpäästä pienempien esineiden hämmästyttäviin muotoihin ja väreihin.

Hius, jonka asetat mikroskooppisi lasilevyille, on jo hypäys uuteen, sinulta aikaisemmin salattuun maailmaan. Havaitset, että se rakenteeltaan eroaa hiuksesta, jonka olet kokeeseesi saanut kaverisi hiuskuontalosta. Kun tiiraillet mikroskoopillasi vesipisaraa tai lumikidettä, havaitset että siinä liikkuu mitä merkillisimmän näköisiä mönkiäisiä. Ne ovat pieneliöitä, joista pääset aikanaan paremmin perille. Jos jatkat tutkimuksiasi mikroskoopillasi teet pian uusia tiedon valtauksia laveassa pienoismaailmassa, jossa pienien kääpiöt ovat suurensuuria jättiläisiä. Kiitos kivan jättijippo-mikroskoopin muurahainen näyttää sen taikomana miltei mammutilta.

Mutta sinun on hyvä tietää, millaisen mullistuksen mikroskoopilla tehdyt havainnot aiheuttivat aikanaan pi-

meään maailmaan. Ennen ihmiset saattoivat ymmärtää vain sen, minkä pelkällä silmällä näkivät. Ihmiset eivät tieneet, kuinka heidän elimistönsä toimi. Tuhoisat tarttuvat sairaudet levisivät ihmisten voimatta parantaa tai välttää niitä. Maanviljelijä katseli voimattomana, kuinka kukoistavat viljelmät saattoivat käsittämättömällä tavalla hetkessä kuihtua ja tuhoutua. Perheenäiti havaitsi huolissaan, että aamiaiseksi aiotut elintarvikkeet olivat yön aikana pilaantuneet.

Yhä kehittyneemmällä, 50.000 jopa 1.000 000 kertaa suurentavalla mikroskoopilla etevät tutkijat ovat paljastaneet ennen tuntemattomasta salatusta pienoismaailmasta ihmisille korvaamattoman arvokkaita asioita.

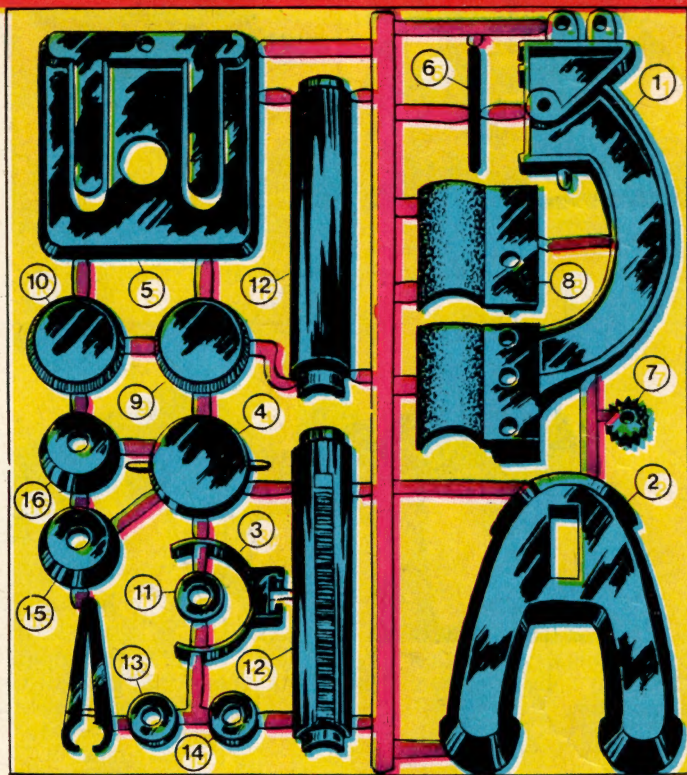
Mutta tyvestä puuhun nousee: aloita sinä tutkimuksesi omalla Jippo-mikroskoopillasi, jonka olet itse rakentanut.

Kesäisellä polulla näet, jos sinulla on haukansilmä, kuinka lehti yllättäen lähtee liikkeelle. Monelta sekin jää huomaamatta. Ensimmäinen ällistyt mutta sittenhän sinulla leikkaa: lehden saa liikkeelle sitä pesäänsä raahaava muurahainen. Mene sinä muurahaisen perässä. Löydät muurahaiskeon ja sieltä kohteen uudelle mikroskooppiselle tutkimukselle: työmuurahaisia ja muurahaisen munia.

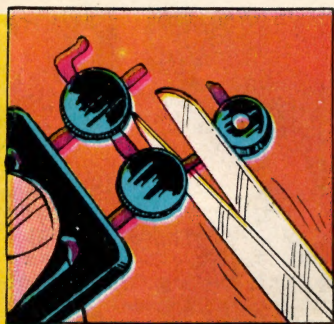
Myös siitä, miten mikroskooppisi toimii ja mihin sen suurentava kyky perustuu, kertoo Jippo-lehti seuraavalla aukeamalla.

**TEE SE
NÄIN!**

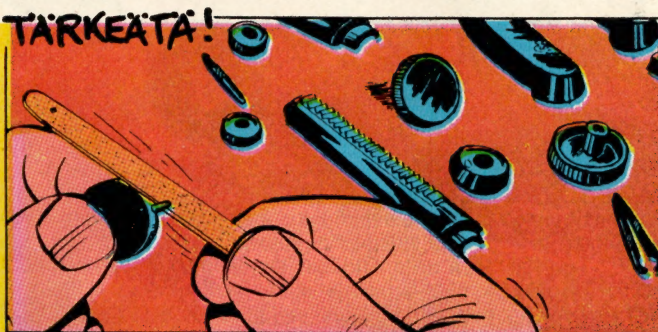
- Okulaari (15)
- Mikroskoopin putki (12)
- Tarkennussäädin (9 ja 10)
- Objektiivi (16)
- Kannatin (1)
- Preparaattipöytä (5)
- Peili (4)
- Peilin kannatin (3)
- Jalusta (2)

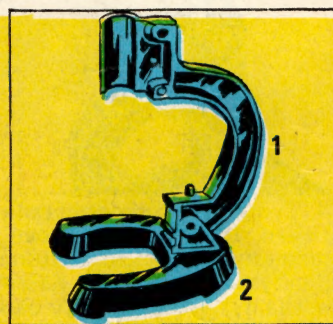
Mikroskoopin runko-osat ovat kiinni toisissaan yhtenä levynä. Piirroksen punaisella merkityt ovat sidepaloja, joita et tarvitse kokoamisvaiheessa. Okulaari- ja objektiivilinsit sekä kaksi preparaattilevyä on pakattu erilliseen pussiin. Älä käsittele linsejä sormin, vaan pehmeällä nukattomalla kangasnenäliinalla ja mikroskoopin varusteisiin kuuluvilla pinseteillä.

1. Irroita kaikki runko-osat toisistaan saksia käyttäen.

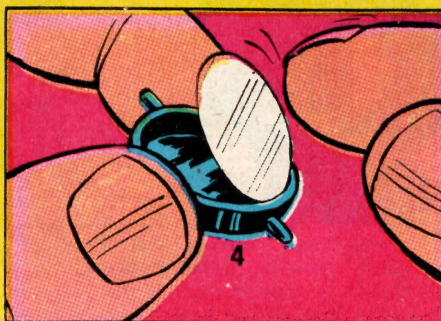
2. Poista muoviosissa olevat mahdolliset valupurseet pienien kynsiviilan avulla. Viimeistele kaikki osat yhdellä kertaa ja aloita kokoaminen vasta tämän jälkeen.

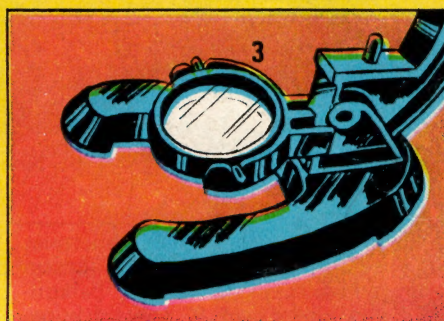
3. Kiinnitä kannatin (1) ja jalusta (2) toisiinsa.

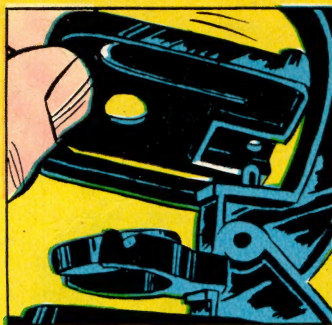
4. Leikkaa peilin kannatin (3) painaen paikoilleen mikroskoopin kannattimeen (1).

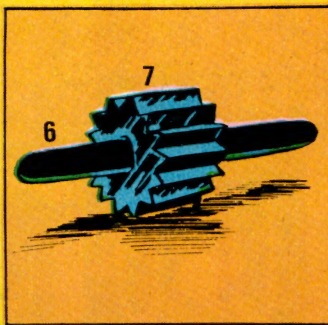
5. Leikkaa heijastinpeili pyöreäksi ja oikeankokoiseksi ja kiinnitä se liimatipalla peilin kehukseen (4).

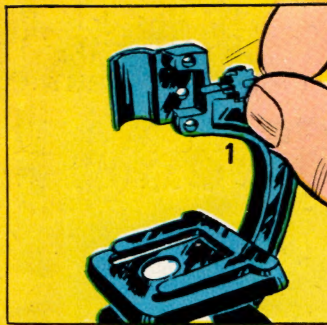
6. Paina valmis peili paikoilleen peilin kannattimeen (3).

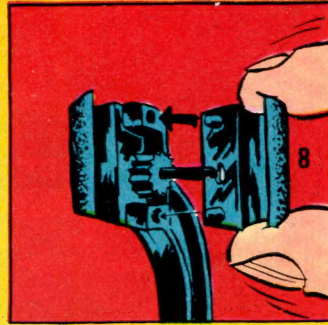
7. Seuraavaksi kiinnität preparaattipöydän (5) mikroskoopin kannattimessa (1) olevaan pieneen tappiin.

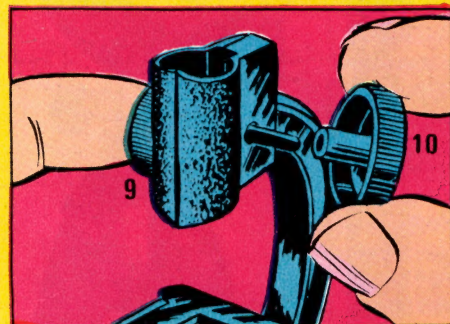
8. Kokoa tarkennussäädin kiinnittämällä akseli (6) ja hammasratas (7) toisiinsa.

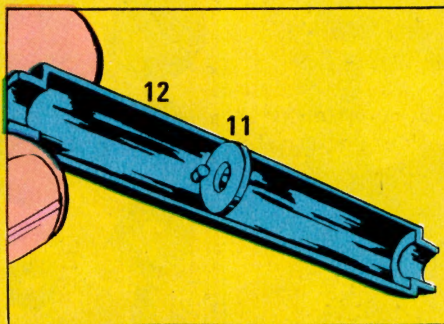
9. Työnnä koottu tarkennusratas kannattimen (1) yläosassa olevaan keskimäiseen reikään.

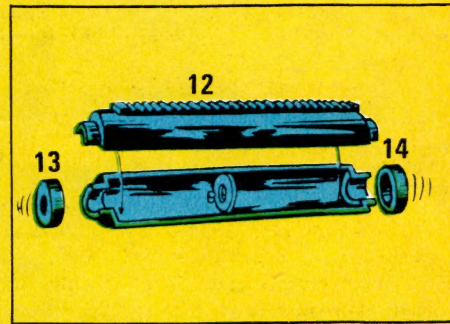
10. Kiinnitä mikroskooppi-putken pitimen toinen puolisko (8) painaen paikoilleen.

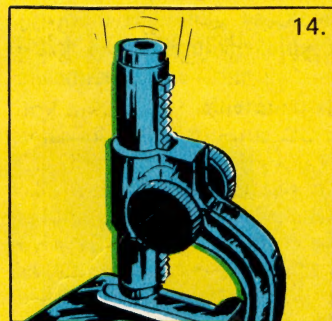
11. Kiinnitä tarkennussäätimen nupit (9 ja 10) painaen tarkennusrattaan akselin päihin.

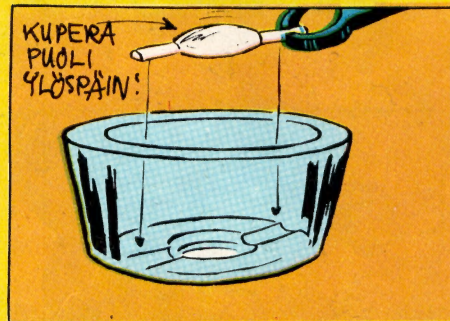
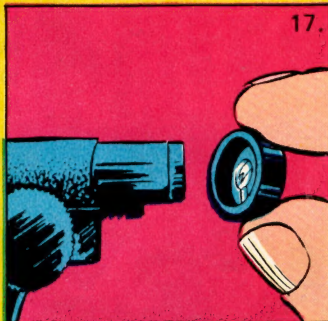
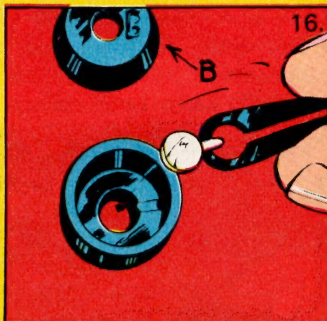
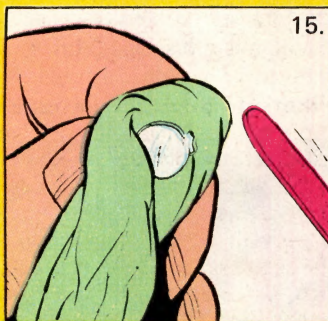
12. Mikroskooppi-putken (12) puoliskon keskellä olevien tappien väliin kiinnität pienen pyöreän reiällisen levyn (11), joka estää hajavalon heijastelun putken sisällä.

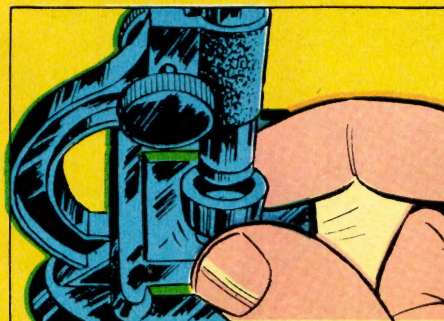
13. Paina putken puoliskot (12) kiinni toisiinsa ja varmenna kiinnitys kahdella putken päihin tulevalle lukkorengas (13 ja 14).

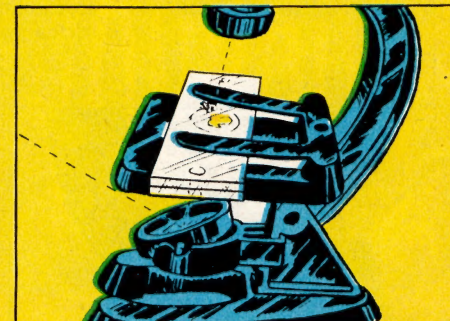
14. Työnnä mikroskoopin putki kannattimen yläosassa olevaan pitimeen siten, että hammastanko ja tarkennusratas ovat kohti toisiaan. 15. Ota linssit varoen nenäliinalla ja irrota ne toisistaan. Reuna hiotaan irrotuskohdasta kynsiviilalla sileäksi. Linssien reunoissa on pienet tunnistusnystyrät – älä hio niitä pois. Okulaarissa on yksi nystyrä ja se laitetaan O-kirjaimella merkittyyn kiinnityskehykseen (15). Kaksinysträinen linssi on objektiivi ja sen kiinnityskehys (16) on merkitty B-kirjaimella. 16. Pudota yhdellä nystyrällä merkitty okulaarilinsi pinsettien avulla kehykseen O siten, että kupera puoli tulee ylöspäin ja merkinystyrä painuu kehyksessä olevaan uraan. 17. Paina okulaarilinsi kehyksineen mikroskooppi-putken yläpäähän kiinni.

18. Objektiivilinsin kohdalla menettele aivan samoin. Tartu pinseteillä linssin toiseen nystyrään ja pudota se paikoilleen kehyksen kaaseen B. Linssin kuperan pinnan on tultava jälleen ylöspäin ja merkinystyröiden on vajottava kehyksessä oleviin uriin.

19. Objektiivilinsin ja sen kehyksen kiinnität painaen mikroskooppi-putken alapäähän ja näin on mikroskooppi valmis. Ole huolellinen kun käsittelet linsssejä. Sormenjäljet, pöly ja muut epäpuhtaudet linssien pinnalla ovat pahaksi – ne heikentävät mikroskoopin terävyyttä.

20. Lopuksi irrotat preparaattilevyn kaksi puoliskoa toisistaan ja hiot niiden reunat sileiksi. Tutkittava näyte sijoitetaan preparaattilevyjen väliin, levyt painetaan kiinni toisiinsa ja työnnetään preparaattipöydässä olevien pidikkeiden alle, mutta hyvin varovasti.

Aloita omat tutkimuksesi yksinkertaisilla kokeilla

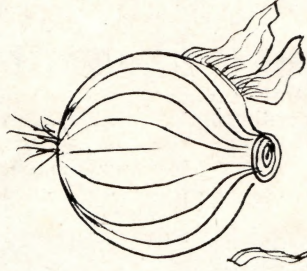

Vuonna 1614 italialainen Galileo Galilei valmisti kuuluisan kaukoputkensa. Hän kurkotti sillä kohden Kuuta ja tähtiä mutta mikroskoopillaan hän porautui myös pelkältä silmältä salattuun pienoismaailmaan. Mikroskoopista tuli samoin ranskalaisen Louis Pasteurin tärkein työväline. Sillä hän eristi bakteerit ja keksi siten kuuluisat sairauksia torjuvat rokotteensa.

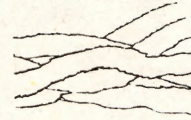
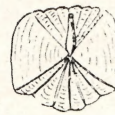
Säädä sinäkin mikroskooppisi silmä teräväksi ja ryhdy tutkijaksi.

Aloita sipulista

Sipulin kuori on mutkikas ja uurteinen kuin sinun ihosi. Se koostuu monista eri kerroksista. Tee kynäveitsellä pieni viilto punertavaan kuoreen ja sen alla olevaan kerrokseen. Irroita palanen allaslevasta kerroksesta. Aseta pala levyille.

Aseta toinen levy näytteen päälle. Katso. Näet selvästi sipulin orvaskeden soluja.

Villaa

Lisälanka: puuvillaa

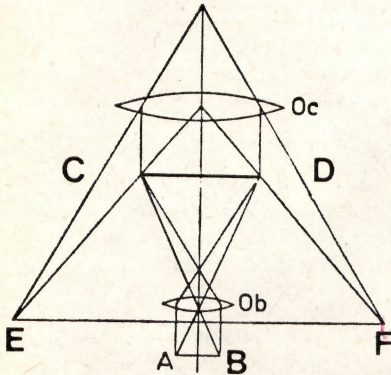
Kalan suomut

Raaputa kynäveitsellä kalan pintaa ja irroita suomuja. Aseta yksi suomu preparaattilevyille. Katso. Suomut näyttävät läpinäkyviltä ja valo saa ne säihkymään sateenkaaren väreissä.

Kankaat

Ota pieni nöyhtä villaa puserostasi. Aseta se näytelevylle ja suorista karvat silmäneulalla. Katso: huomaat selvästi, onko villa puhdasta vaiko sekoitelankaa.

Mikroskoopin avartavan silmän arvoitus

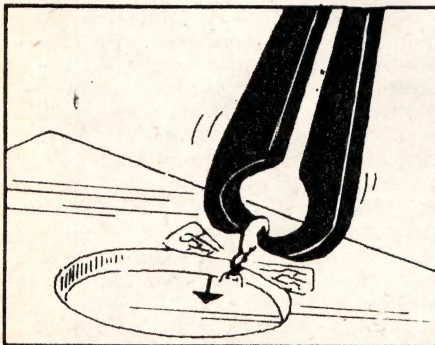
Mikroskooppi on mykistävän avara silmä ihmeelliseen pienoismaailmaan. Kuinka on mahdollista, että se pystyy loihtimaan metallisista selväpiirteisen pilvenpiirtäjän. Ja paljastamaan, mikä oli syynä vankan sillan murtumiseen.

Selitys siihen, miksi se suurentaa tarkasteltavan kohteen, on seuraava:

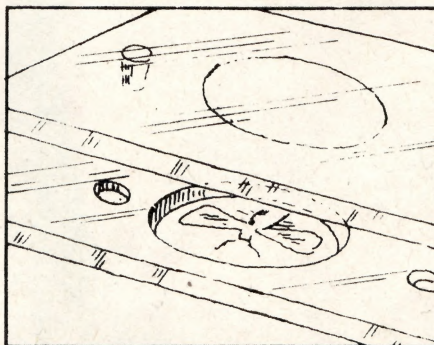
Tarkasteltava kohde on merkitty piirrokseen viivalla eli janalla AB. Objektiivin

vilinssi (Ob) suurentaa tutkittavan kohteen janan CD suuruiseksi. Valonsäteet kulkeutuvat edelleen okulaarilinssin (Oc) läpi ja nyt kohde suurenee janan EF kokoiseksi. Se miten paljon mikroskooppi suurentaa, riippuu objektiivin ja okulaarin polttoväleistä. Rakentamasi Jippo-mikroskooppi suurentaa tutkittavan kohteen 45 kertaiseksi.

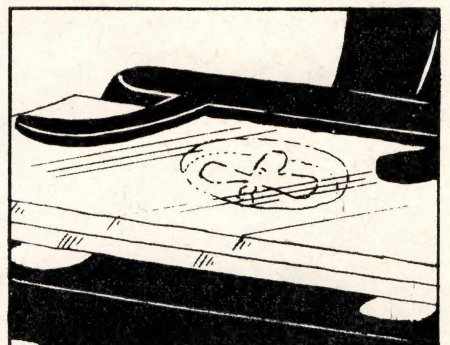
Käsittele mikroskooppiasi huolella, käytä sitä näin

Piirroksessa tutkittavana on hyönteinen. Aseta se pihdeilläsi varoen preparaattilevyn syvennykseen.

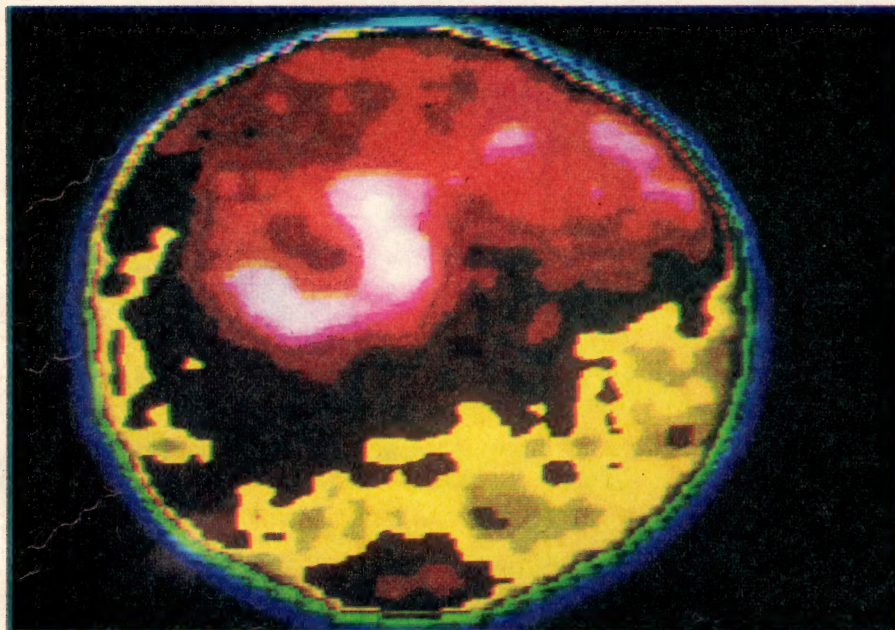
Kiinnitä levyt tason pidikkeisiin niistä nostamalla. Kaikissa tutkimuksissa tämä ei ole tarpeen. Tarkista, että tutkittava hyönteinen on keskellä tason reikää.

Säädä peili niin, että valo osuu levyn keskustaan. Mittaa viivoittimella, että tutkittava esine on 14 millimetrin päässä objektiivilinsistä. Kierrä säätöruuvia hitaasti, kunnes näet tutkimuskohteen selvästi.

MUURAHAISSKEKO ON V

pienoismaailmassa, jonka mikroskoopin huipputehokkaaksi hiottu silmäterä, sen kuperat linssit ja okulaarit sinulle suurentavat.

✿ Ensimmäiset mikroskoopit, innokkaat mikroskoopillaan kurkistelijat, olivat häkeltyneitä ja kuumissaan yllättävistä näkymistään. He tutkivat ja tiirailivat kaikkea, mitä saivat sopimaan mikroskooppinsa koelevylle. Jo 1600-luvulla tehtiin huomattavia mikroskooppisia keksintöjä.

Eräs huomattavimmista keksinnöistä oli englantilaisen Robert Hookin ansioita. Hän tutki ohutta korkkiviilua kotitekoisella mikroskoopillaan. Hän havaitsi, että korkki rakentui pienistä laatikontapaisista osasista. Hän alkoi nimittää niitä soluiksi. Kolmen viimeksi kuluneen vuosisadan aikana solututkimus on opettanut meille, millaisia elolliset olennot ovat rakenteeltaan. Jokainen elollinen olento tai kasvi, suurensuuri tai pienen pieni, on soluista muodostunut. Jokainen solu on kuin pieni kemiallinen tehdas. Se imee itseensä ravintoa, lisääntyy ja joskus myös liikkuu. Solut valvovat valppaasti elävän kehon kaikkia toimintoja.

Ihmiskeho on suunnattoman monimutkainen rakennelma. Se koostuu elimistä ja kehon eri osia toisiinsa yhdistävästä elollisesta kudoksesta, erityyppisistä soluista, joilla jokaisella on oma tehtävänsä. Mikroskoopin avulla tiedemiehet ovat pystyneet selvittämään, miten kehon eri osat toimivat.

Hollantilainen van Leeuwenhoek selvitti mikroskoopillaan, miksi pippuri sinunkin suussasi tuntuu äkeän makuisealta. Hän sekoitti pippuria vesitilkkaan ja pani seoksen mikroskoopin koelevylle. Hän ei havainnut siinä mitään polttavaa mutta kylläkin pieniä liikkuvia eliöitä. Näin hän oli keksinyt pippurissa kirveltävät pieneliöt. Monet niistä ovat yksisoluisia ja vain mikroskoopilla nähtävissä.

Yhdessä grammassa multaa on miljoonia pieneliöitä. Niitä on kaikkialla ja kaikessa. Näitä pieneliöitä ovat bakteerit, virukset, hiiva- ja homesienet, alkueläimet ja pienenpienet levät. Pieneliöistä vähäisimpiä ovat virukset. Tiedemiehet eivät tiedä, pitääkö niitä elollisina vai monimutkaisina kemiallisina aineina. Vuonna 1865 ranskalainen Louis Pasteur sai mikroskoopillaan selville, että nämä ennen tuntemattomat pieneliöt aiheuttivat ja levittivät tauteja.

Tällä aukeamalla näytämme sinulle eräitä mikroskoopin silmän hämmästyttäviä näkymiä.

☆☆☆

Huippuunsa kehitetyt mikroskoopit pystyvät suurentamaan tutkittavan kohteen monta kertaa suuremmaksi kuin sinun 45 kertaa suurentava jippomikroskooppi. Suurennus voi olla peräti 1.000.000 kertainen. Sellaiseen suoritukseen pystyy elektronimikroskooppi. Tällaisella mikroskoopilla otetut hämmästyttävät värikuvat ovat ihmisen aivoista (ylinnä) ja silmästä.

UOREN KORKUINEN

Mikroskoopilla voit lähemmin tarkastella kääpiömaailmaa, joka paljastuu sinulle kaikessa ja kaikkialla. Kukkien heteet näyttävät suurilta nuijilta, pienen kovakuoriaisen suuosat esihistoriallisen pedon valtavilta leuoilta. Koeta ensin arvata, mitä sivun värikuvat esittävät. Lue vasta sitten kuvatestit.

Leppäkerttu, jota olet monesti sormeltasi lennättänyt, on mikroskoopissasi näin korea jättikerttu.

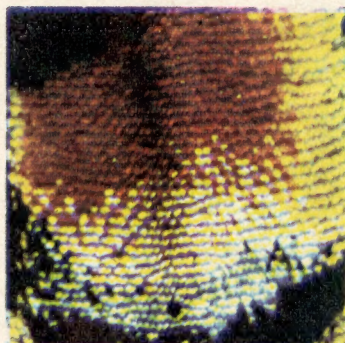
Nämä ovat epämiellyttävän ja pisteliään hyönteisen, paarman, silmät.

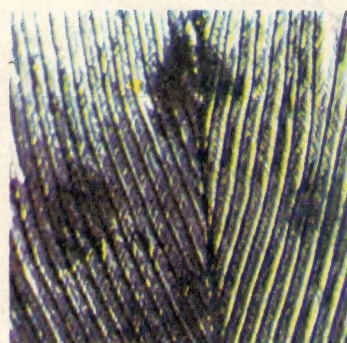
Elävää hyönteistä on vaikea katsoa mikroskoopilla, mutta näin mukavalta se näyttäisi.

Tämä otus ei ole marsilainen, vaan peräisin maasta. Se on hyönteinen nimeltä Fulgore European.

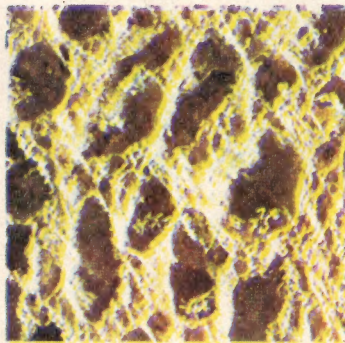
Tässä kuvassa on värikkään perhosen siipä.

Linnun sulka on hyvin mielenkiintoinen mikroskoopilla tarkasteltava.

Tämä ei ole ase vaan suurennettu ruusun piikki.

Onkohan tämä kuun pintaa kraattereineen? Ei sinne päinkään. Onko se sitten korpun pintaa? Ei ole. Se on palanen pesusientä.

Tämä oudon näköinen hilseilevä pötkö on savukkeen tuhkaa. Se on kuin avaruusmaisema. Sitä olisi mukava tutkia vieläkin tarkemmin.

Mikroskopojan muistitaulukko

Kuusenhavu

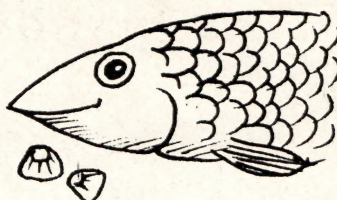
Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Kalansuomu

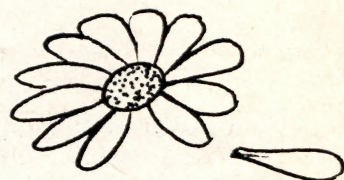
Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Kukan terälehti

Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Korkinviilu

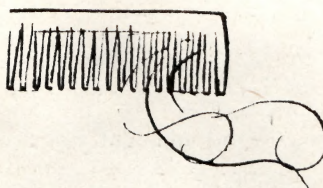
Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Hius

Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Hyönteisen siipi

Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Tutkimuskohde:

Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Tutkimuskohde:

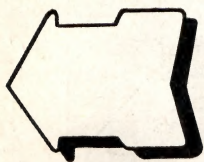
Mikroskoipoitu:

Havaintoja:

.....

Talleta vihkoon tarkkailu- havaintosi

Tee sinä samoin kuin kokeneet mikroskoopilla tutkijat. Laadi itsellesi muistio havainnoista, joita olet tehnyt 45 kertaa suurentavalla jippomikroskoopillasi. Vasemmalla on muistioksi soveltuvan vihkosen mallilehti. Tee muistiinpanosi sen mukaisesti. Alin viivoitettu tila on varattu omille huomioillesi. Älä unohda liimata tarkkailtavasta kohteesta tutkittua osaa taulukkovihiin sivulle, siististi esimerkiksi teipillä. Tutkimusmalleiksi on sinulle ehdotettu puolta tusinaa erilaista kohdetta. Taulukon kolmeen alimpaan kohtaan voit sijoittaa itsellesi mieluisimmat tarkkailtavat. Kun olet ensin tutkinut oman hiuksesi suurennusta, voit hyvin sijoittaa sen viereiseen ruutuun koulutoverisi kiharan tai suortuvan.

Tällainen on poliovirus, ihmiselle tuhoisan sairauden aiheuttava pieneliö. Sen havaitsemiseen ei tavallinen mikroskooppi riitä. Tarvitaan elektronimikroskooppi, joka pystyy monituhatkertaisiin suurennuksiin.

Virukset ovat pikkuruisia pieneliöitä, joita voidaan havaita vain elektronimikroskoopilla.

Bakteerit ovat yksisoluisia pieneliöitä, joita esiintyy kaikkialla.

Antibiootit ovat aineita joihin sisältyy sellaisia pieneliöitä, jotka pystyvät tuhoamaan toisia pieneliöitä.

sinustako jippomestari?

* Jippo-lehti haluaa palkita kaikki uutterat jippojen tekijät yllä näkyvällä upealla rintamerkillä, jolla voit osoittaa toveri- ja ystäväpiirissäsi olevasi jo oikea pikku-insinööri.

Asia on hyvin helppo. Valmistettuasi jipon näytä se vanhemillesi tai kahdelle aikuiselle, jotka todistavat alla olevalla lomakkeella, että olet itse valmistanut kyseisen jipon ja saanut sen toimimaan. Jos haluat säästää lehden leikkamattomana, voit jäljentää lomakkeen myös tavalliselle paperille ja ottaa siihen nimet.

Talleta jipontekotodistus tämän jälkeen paikkaan, josta sen löydät tarvittaessa helposti.

Jokaisen eri jipon yhteydessä on aina oma todistuslomakkeensa. Kun olet valmistanut 20 erilaista jippoa, kokoa todistuslomakkeet yhteen kuoreen ja lähetä ne meille osoitteella: Jippo-lehti, PL 116, 00101 Helsinki 10. 50 pennin postimerkki riittää avoimeen kuoreen.

Tämän jälkeen ryhdy keräämään

uutta 20 kappaleen jipontekotodistus-sarjaa ja kun se on täysi, lähetä se taas meille kuten edellinenkin. Ja vielä senkin jälkeen, kokoa uusi 20 kappaleen jipontekotodistus-sarja ja tee taas kuten yllä on mainittu.

Mestarijippoilija-rintamerkkejä on kolme luokkaa:

Pronssimerkki, jonka saat lähetettyäsi meille ensimmäiset 20 erilaista jipontekotodistuslomaketta täytettynä.

Hopeanvärinen merkki, jonka saat lähetettyäsi meille pronssimerkin saantisi jälkeen 20 uutta erilaista jipontekotodistuslomaketta.

Kullanvärinen merkki, jonka saat lähetettyäsi meille hopeanvärisen merkin saannin jälkeen 20 uutta erilaista jipontekotodistusta.

(Ei tee mitään, vaikka sinulta joskus puuttuisikin jonkun numeron jipontekotodistus. Pääasia on, että eri lipukkeita on aina 20 kappaletta ja aina eri jippoa koskevia.)

☆☆☆

JIPONTEKOTODISTUS

Me allekirjoittaneet todistamme, että

Nimi

Lähiosoite

Postitoimipaikka

on valmistanut mikroskoopin ja saanut sen toimimaan.

Todistajan nimi

Todistajan nimi

(Huom. Lue Mestarijippoilija-säännöt tarkkaan ja toimi sen mukaisesti)

Huimapyöräilyn Suomen mestaruuskisat kysyivät

RAUTAISIA HERMOJA JA RENTOA RANNETTA

Suuren urheilujuhlan tuntua oli ilmassa. Huimapyöräilyn SM-kilpailujen loppukilpailuun kutsutuista kymmenestä jippoilijasta yhdeksän huippumiestä oli saapunut hurisuttamaan pyöräänsä Jippo-lehden toimitukseen Helsinkiin. Pohjoisin kilpailija lentäen peräti Rovaniemeltä asti. Kohta selviäisi, kenestä tulee lajin Suomen Mestari. Ketkä ovat ne kaksi seuraavaa jippoilijaa, jotka hekin voivat hypätä hienon palkintopyörän satulaan.

Kun kilpailijat olivat koonneet huimapyöräijipponsa, jo alkuverryttelystä saattoi päätellä, että kilpailusta tulisi jännittävä, ehkä pitkäänkin venyvä. Pari kolme jippoilijaa putosi pelistä sittenkin heti alkuminuuteilla. Ja puolentoista tunnin päästä sitkeä kilpa päättyi. Voitajiksi selviytyivät seuraavat jippoilijat:

HUIMAPYÖRÄILYN SUOMEN MESTARI:

Christer Koskela, Lahti, ikä 14 vuotta.
Aika 1 tunti 31 minuuttia.

II PALKINTO:

Reijo Sivé, Porvoo, ikä 11 vuotta.
Aika 1 tunti 30 minuuttia.

III PALKINTO:

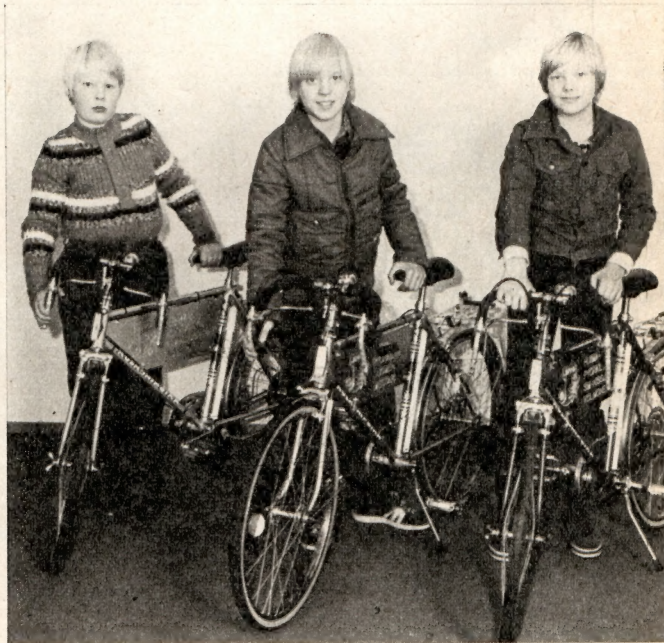
Timo Räisänen, Helsinki, ikä 12 vuotta.
Aika 47 minuuttia 15 sekuntia.

Kaikille kolmelle luovutettiin loistopalkinto, Helkaman 5-vaihteinen Kuluripoika polkupyörä.

Alkukilpailuun osallistuneiden jippoilijain kesken arvottiin 30 kappaletta Robert L. Stevensonin Aarresaari-albumia. Albumit on lähetetty voittajille.

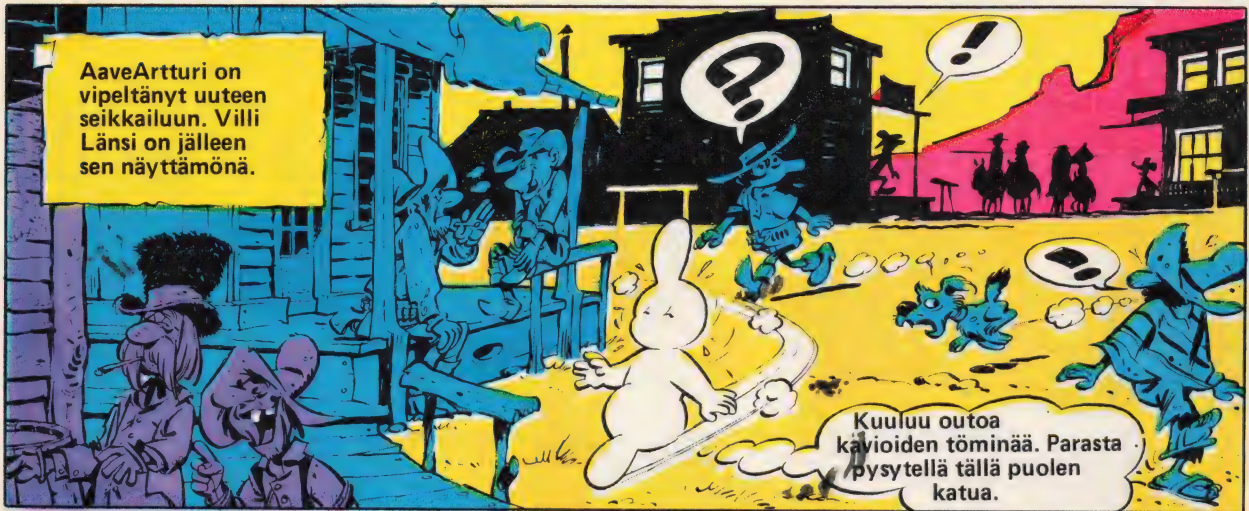

Huimapyöräilyn SM-kilpailujen reipas kärkiryhmä uljaassa kuvassa tavoitteitavine palkintopyörineen ennen loppukilpailun alkua. Vasemmalta oikealle jippoilijat Ari Pokka, Ari-Mikko Autiorinne, Christer Koskela, Markku Kuniala, Mika Friman, Reijo Sivé, Timo Tuomilaakso ja Timo Räisänen.

Kuvassa onnellinen voittajakolmikko omien palkintopyöriensä vieressä. Vasemmalla kisojen kakkonen Reijo Sivé, keskellä Huimapyöräilyn Suomen mestari Christer Koskela ja oikealla kilvan kolmonen Timo Räisänen.

AAVEARTTURI

Cezard

© 1977 E.V./AREDIP

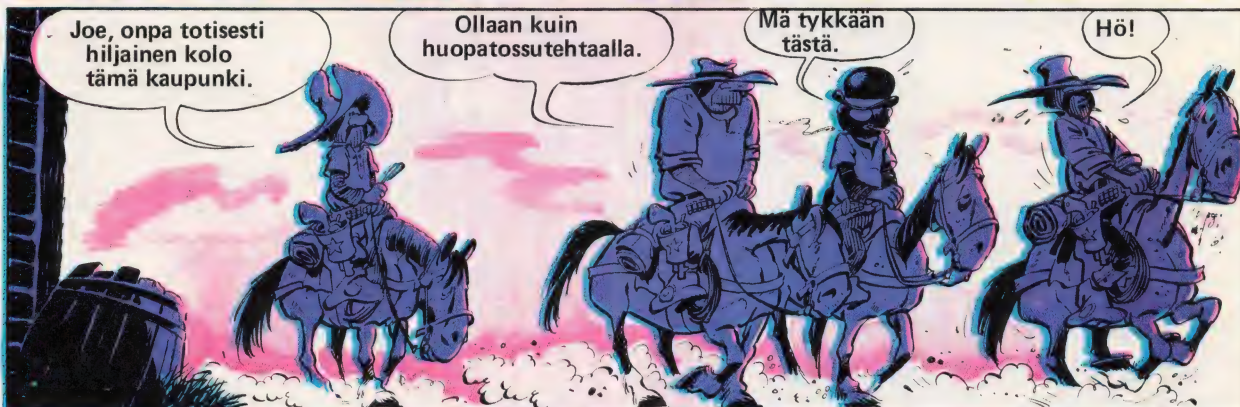

Taitaa tulla
kuumat paikat.
Siirryn tästä pikim-
miten muihin
maisemiin.

Sheriffi, miksi
ette pane hakaukseen?

Älä nyt hupsi, poikasen. Seitsemäntoista
edeltäjäni kuoli heidän ansiostaan kirkkaasti
ennen eläkeikää.

Joe, onpa totisesti
hiljainen kolo
tämä kaupunki.

Ollaan kuin
huopatossutehtaalla.

Mä tykkään
tästä.

Hö!

Millainen nuupio mah-
taa nykyään olla sheriffinä.

Tuskinpa näemme
koko ukkoa.

Kuulitko?

Kuulin!
Kaupunkilaiset
taitavat sittenkin
taistella kaupunkinsa
puolesta.

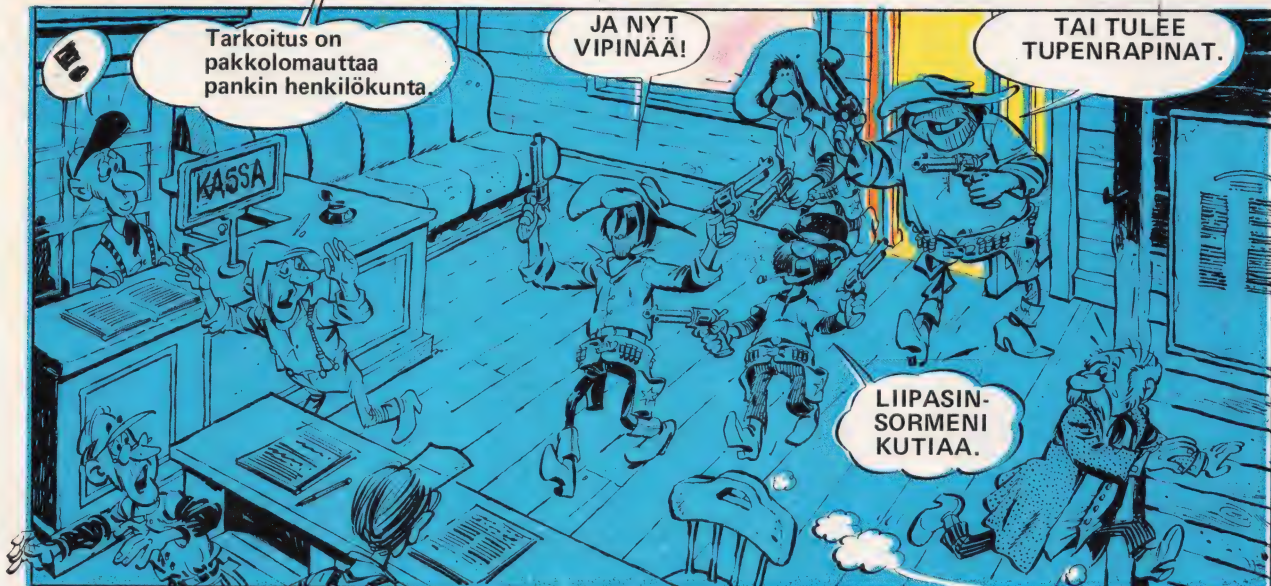
Älä veikkonen.
Roistot siellä paukutte-
levat sheriffin toi-
miston seulaksi.
Usko pois, ne tekevät
sen heti kättelyssä.

Jos olisin vähänkin
vitkutellut, minulla olisi
nyt napinreikiä enem-
män kuin nappeja.

Nyt ne
marssivat muina
miehinä kohti
pankkiä.

Tarkoitus on
pakkolomauttaa
pankin henkilökunta

JA NYT
VIPINÄÄ!

TAI TULEE
TUPENRAPINAT.

LIIPASIN-
SORMENI
KUTIAA.

Ne asettautuvat
tiskin taakse ja
jäävät odottelemaan
kullankaivajia.
Kerran kuukaudessa
kullankaivajat
tuovat saaliinsa
pankkiin.

Joe Paahto-
leivän pullat ovat
hyvin uunissa.

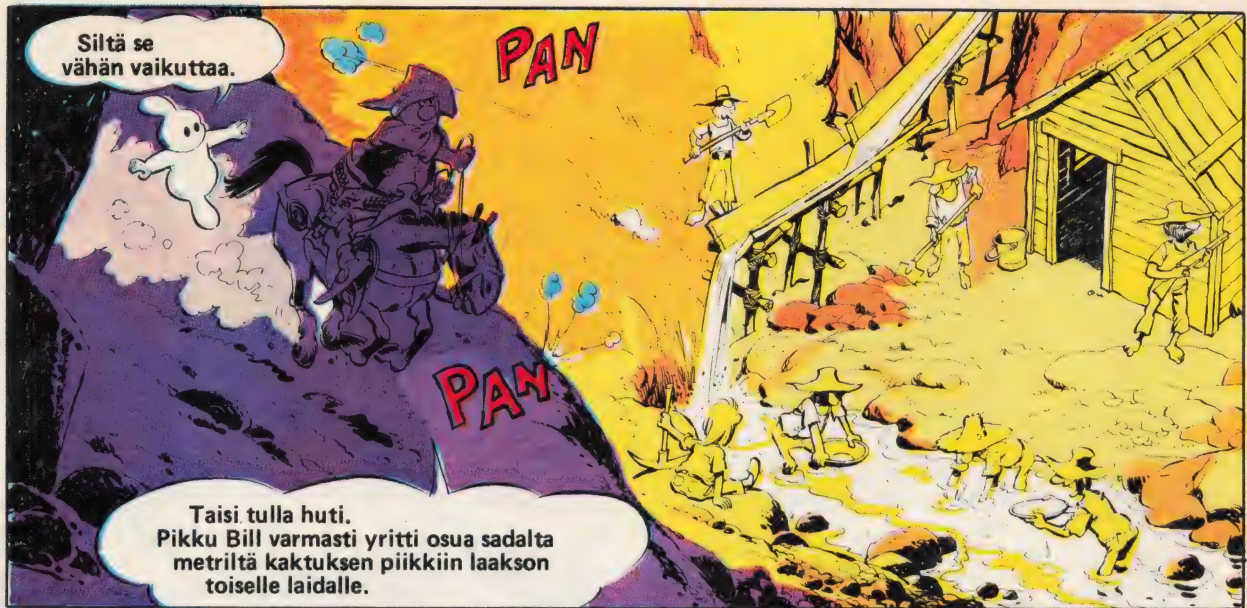

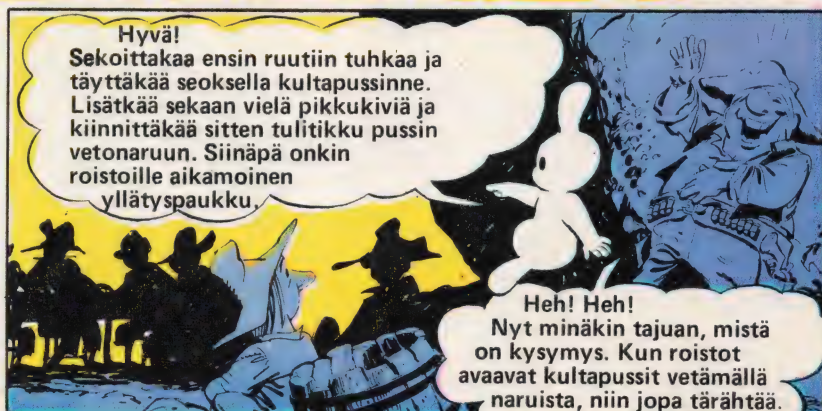
Eipä suinkaan!
Tällä kertaa se roisto kärehtää.
Aion varoittaa kullan-
kaivajia!

Hei!
Täälläkin
ammuskellaan.

Älä hätäile!
Kullankaivajat ovat
ottaneet neuvoni oikeen.
Harjoittelevat
ampumaan.

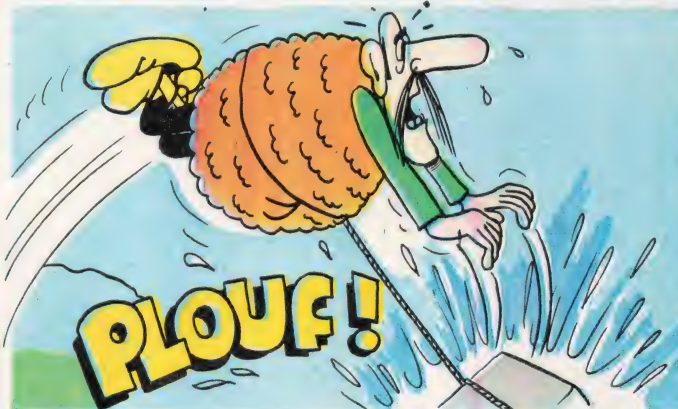
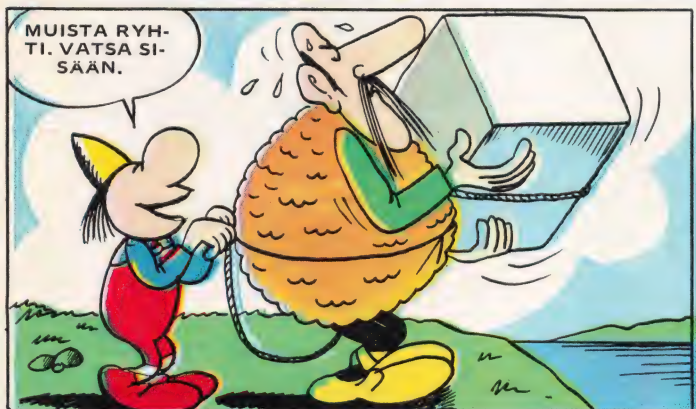

LANTTI

linnan yleismies velmu

TIIKERI

Intialainen poika Kabil kertoo, kuinka hän joutui silmätysten haavoittuneen tiikerin kanssa.

Olin viisitoista-vuotias, kun eräänä päivänä kyläämme saapui metsästäjä.

Muukalaisella oli paljon rahaa, ja hän palkkasi minut oppaakseen.

Isäni ei ollut tyytyväinen suunnitelmiimme.

Lähistöllä liikkuu tiikeri. Olemme varmuuden vuoksi kaivaneet ansoja kylän liepeille. Mutta eläin ei ole tullut asumusten lähelle eikä hyökännyt ihmisten kimppuun.

Isäni puhui meille kauniisti.

Kaikki eläimet syntyvät ja kuolevat luonnossa kukin ajallaan. Miksi haluatte häiritä luonnon järjestystä?

Mutta metsästäjä ei ollut taituteltavissa. Hän oli haaveillut vuosia tiikerinmetsästyksestä.

Tunnin kävelymatkan päässä kylästä löysimme jälkiä.

Otus on valtavan kokoinen.

Odotimme yön saapumista.

Pian viidakossa näkyi liikettä ja kuului rapinaa.

Samassa peto ilmestyi näkyviin.

Siinä se oli suoraan edessämme!

Kolme laukausta
rikkoi hiljaisuuden.

Tiikeri kiepsahti monta
kertaa ympäri ilmassa.

Mutta metsästäjä arvioi tilanteen
väärin.

Ei se
pitkälle pääse.
Osuin siihen kuo-
lettavasti.

Varokaa,
se voi
hyökätä!

Sitten metsästäjä
katosi
tiheikköön.

Odotin metsästäjää
koko yön. Tuli
aamu eikä hän vielä-
kään palannut.

Ilman asetta en olisi
voinut tehdä mitään.
Päätin palata kylään.

Aurinko ei ollut
vielä noussut kor-
kealle, kun lähes-
tyin kylää.

Samassa näin tiikerin
noin kolmenkymme-
nen metrin päässä. Se
kynsi majan nurkkaa.

Haavoittuneen, tuskaisen eläimen silmät säkenöivät ja se aukoi suurta kitaansa.

Yhtäkkiä maa petti allani.

Putosin noin viisi metriä syvään, oksilla peitettyyn salakuoppaan.

Haavoittunut tiikeri kierteli kuopan reunalla. Olin sen armoilla.

Luulin sen syöksyvän kimppuuni.

Mutta se vain kierteli kuopan reunoilla karjuen tuskissaan. Kuoppa olikin pelastukseni.

Pian se meni menojaan, ehkä toipumaan haavoistaan.

Myöhemmin kylän väki tuli auttamaan minut ylös.

Metsästäjän ruumista ei löydetty koskaan. Eikä kukaan sen koommin kuullut mitään tiikeristäkään.

URHO TULITUKKA

Urho Tulitukka on ylittänyt löyhkäävän suon puoliksi uimalla ja rämpimällä. Kun hän pääsee rannalle, häntä vastaan ryntää kaislojen kätköistä hurja miesjoukko.

ÄLÄ
YRITÄ
VASTUSTELLA,
TULITUKKA,
KEIHÄÄNI
OSUU
SYDÄMEESI.

Lecureux/Chéret

Näiden kolmen miehen kasvit ovat samankaltaisia kuin rannan kaislat. Kasvojen juonteetkin ovat samoissa kohdissa. He ovat toistensa peilikuvia.

Kaikki,
jotka tulevat
vihreän veden
toiselta
puolelta
ovat vihollisia.
Antakaa minun
tappaa hänet.

Tulitukkainen
muukalainen
ei ehkä ole
vihollinen.
Miksi
vangitsemme
hänet?

Sinulla
ei ole pyhää
rannerengasta,
Kueha! Vain
Nahorilla on
oikeus päättää
tämän miehen
elämästä.

Kylään
saavuttaessa
Urho luulee
näkevänsä unta.
Kaikki lapset
ovat saman-
näköisiä.
Kaikki
miehet ovat
saman-
näköisiä.

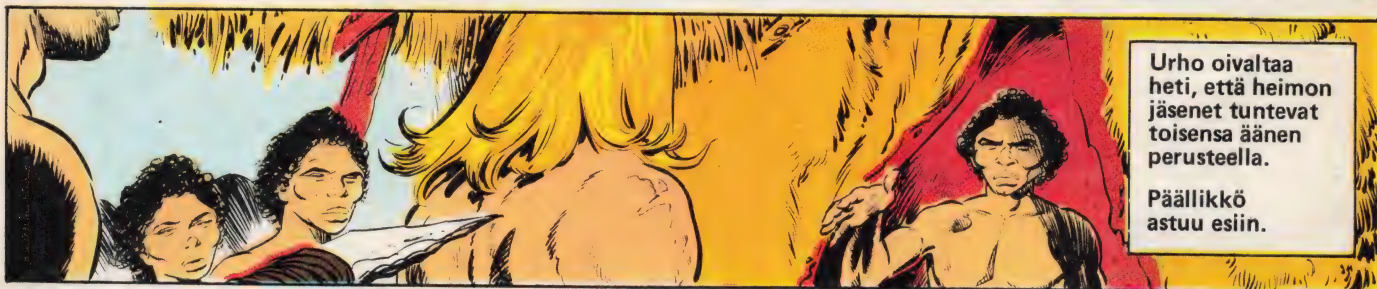

Myös kaikki naiset ovat
aivan toistensa näköisiä.
Samat piirteet, samat
silmit, sama hymy.
Heitä ei voi erottaa
toisistaan.

Urho oivaltaa
heti, että heimon
jäsenet tuntevat
toisensa äänen
perusteella.

Päällikkö
astuu esiin.

Pyhän
rannekkeen
nimessä
minä Nahor
julistan
tuomion.

Urho
huomaa
päällikön
ranteessa
leveän nika-
marenkaan.

Kuolema
miehelle, joka
on tullut suon
toiselta
puolelta.
Aamuvarkaisella
heitämme hänet
suonsilmään.

Vain eräät hei-
mon miehet osoit-
tavat suosiota
jurmalle tuomiolle.

Kaikki muut
vastustavat.

Nahor,
olet julma.
Miksi haluat tämän
muukalaisen
kuolevan?

Koska vihaan
kaikkia, jotka ovat
erinäköisiä kuin me.
Minulla on pyhä ranneke
ja minua on toteltava.
Tämä on hei-
momme laki.

Samassa kuuluu huutoa.

GAHUR!
GAHUR ON
PUDONNUT
VIHREÄN
VETEEN!
SUO
NIELAISEE
HÄNET!

Kaikki juoksevat suon rantaan huutaen
avuttomina ja hädissään.

Nämä
ihmiset
eivät osaa
uida. Jos pelas-
tan Gahurin,
ehkä he hyväk-
syvät minut.

Ennen kuin Nahor ehtii tajuta,
Urho sysää hänet maahan
selälleen.

Et pääse
pitkälle, Tuli-
tukka. Saamme
sinut kiinni.

Rannalle kerääntyneet kyläläiset huutavat henkiolentoja avukseen. He katselevat avuttomina liejuisessa vedessä räpiköivää lasta.

POIS ALTA!
VÄISTYKÄÄ!
PÄÄSTÄKÄÄ MINUT AUT-
TAMAAN GAHURIA!

Joukko kohahtaa
hämmästyksestä Urhon
sukeltaessa veteen.

Lapsi painuu veden alle.

Urho saa pojan kiinni
ja kiskoo hänet pinnalle.

Pikkumies
on yhä
hengissä.

KEIHÄÄT!
Tappakaa
hänet!
Tappakaa!

Viha on
sokaissut
sinut, Nahor.
Tulitukka
pelastaa
Gahurin.

Kaislikosta kuuluu uhkauksia.
Nahorin kannattajat kiljuvat.

He eivät
pääse peräs-
säni saarelle..

Urho ui varmoin vedoin
kohti suon keskellä olevaa
saarta.

Urho huomaa suuren nikamarensaan pojan rantessa. Poika alkaa virkistyä vähitellen.

Olin leikkimässä kelluvalla puunrungolla ja liukastuin.

Gahur, mitä tuo ranne-
rengas
merkitsee?

Rengas on merkinä
siitä, että jonakin päivänä
minusta tulee heimon pääl-
likkö kuten
Nahorista.

Gahur kertoo, että heimo
valitsee nuorukaisia, jotka
sopivat päälliköiksi.
Nuorukaiselle annetaan
merkiksi selkänikamarengas,
josta he eivät saa
koskaan luopua.

Tulevat päälliköt elävät yhdessä kym-
menen, kaksitoista, ehkä kuusitoistakin
kevättä. Gahur on joukon nuorin. (x)

(x) vuotta

Julmin kaikista,
Nahor,
on nyt heimon
päällikkönä.

Kaikki
eivät hyväksy
Nahoria,
mutta lakia
on
kunnioitettava

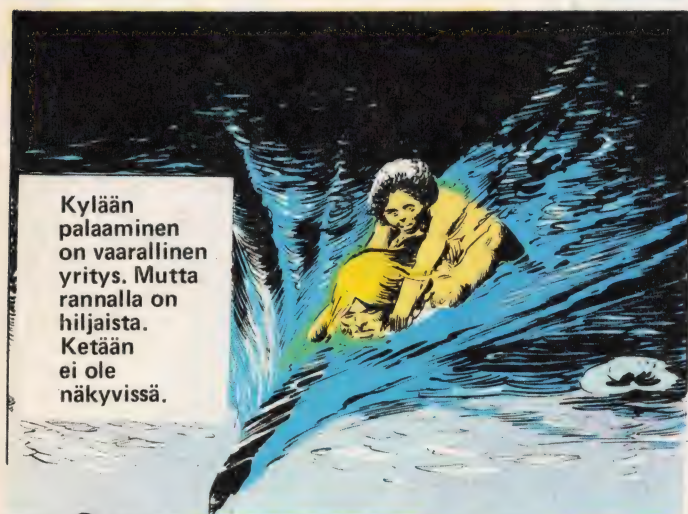
Rannalla miehet
yhä huutavat
uhkauksiaan.

Yksinäni
pääsisin
helposti
täältä pois.
Mutta
ensin minun
on vietävä
Gahur
takaisin.

Urho odottaa
yön tuloa.

Tartu
minuun
lujasti, Gahur.
Vien sinut takai-
sin veljesi luo.

Kylään
palaaminen
on vaarallinen
yritys. Mutta
rannalla on
hiljaista.
Ketään
ei ole
näkyvissä.

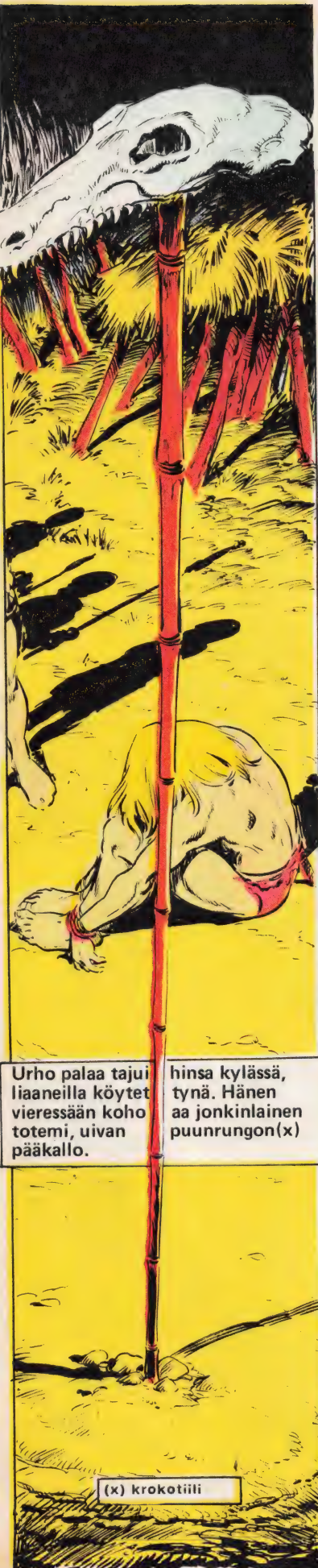

Heimomme
voi ehkä tai-
vutella Naho-
rin jättämään
sinut henkiin.

Tuskin Gahur ehtii saada
lausettaan loppuun kun ...

HA! HA! HA!
ARVASIN SINUN
PALAAVAN. TÄLLÄ
KERTAA SUONSILMÄ
NIELAISEE SINUT.

Urho ei ole otettu
veistä pois. Mutta hän
ei pääse siihen
käsiksi.

Kun aurinko
nousee vih-
reän veden
ylle, kuolee
vankimme.
Nyt kaikki
majoihinne!

Vanhus
lähestyy

Pelastit
pikku Gahurin
ja silti Nahor
haluaa sinun
kuolevan. Se
on julmaa,
mutta emme
voi loukata
lakia.

Kun Nahor
kuolee,
astuu hänen
tilalleen Roa.
Hänen lakinsa
on lempeämpi.

Miksi he
eivät ottaneet
minulta
veistäni?

Urho palaa tajui-
liaaneilla köytet-
vieressään koho-
totemi, uivan
pääkallo.

hinsa kylässä,
tynä. Hänen
aa jonkinlainen
puunrungon(x)

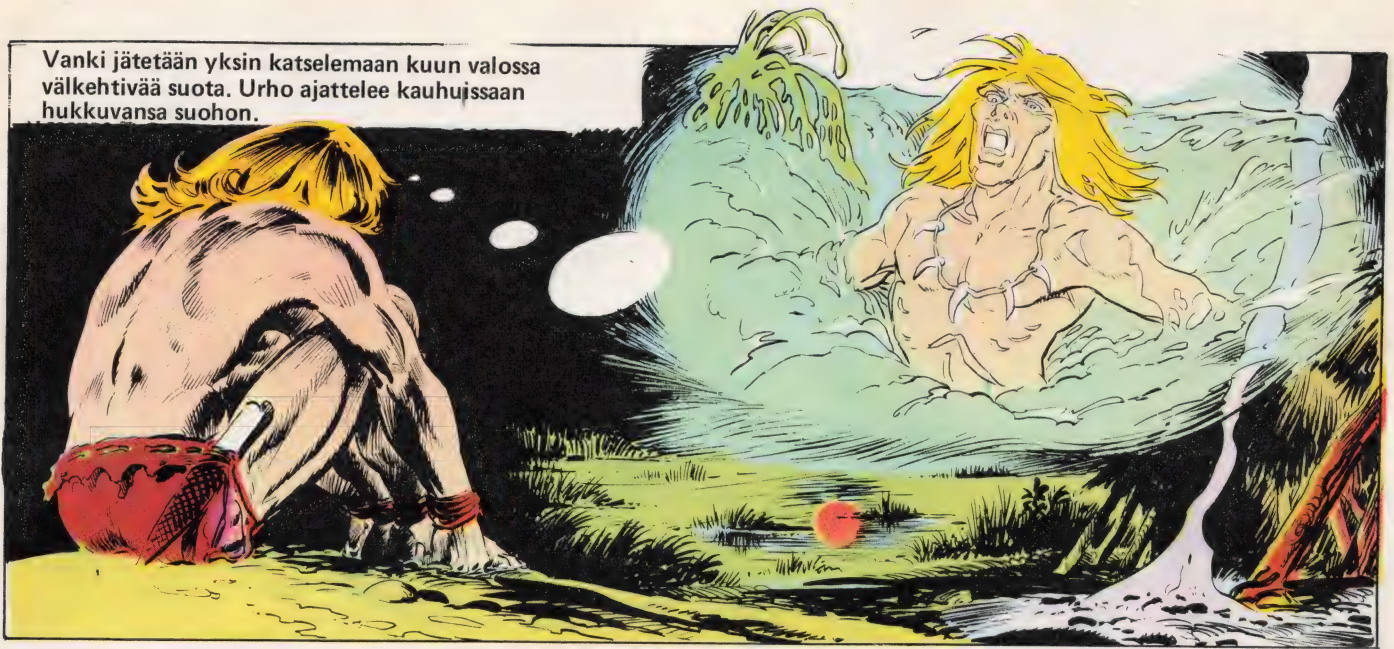

Koska Nahor
ei voi sietää mitään
eikä ketään, joka tulee
muualta. Ei ihmisiä
eikä esineitä.

Vanhus köpittelee
mutisten tiehensä.

(x) krokotiili

Vanki jätetään yksin katselemaan kuun valossa välkehtivää suota. Urho ajattelee kauhuissaan hukkuvansa suohon.

Tämä kauhea kuolema peloittaa Urhoa.

Ei!
Minun täytyy
päästä pakoon.
Minulla
on varmasti
ystäviä heimon
joukossa.

Mutta
kuinka voin
erottaa ystävät
vihollisista, koska
he ovat kaikki
samannäköisiä
kuin taivaan
kyyneleet(x).

Turhaan
Urho yrittää
katkoa siteitä.

(x) sadepisarat

Yht-
äkkiä

UIVAN
PUUNRUNGON
PÄÄKALLO!
SEN HAMPAATHAN
VOIVAT LEIKATA
LIAANIT POIKKI.

Urho raahautuu
totemin juu-
relle ja tönii
hartioillaan
bambukeppiä.

Jos
pääkallo
putoaa
maahan,
melu herät-
tää koko
kylän.

Monen yrityksen jälkeen kallo vihdoinkin putoaa. Urho yrittää heittäytyä sen alle.

Hän ei onnistu. Kallo putoaa maahan räiskähtäen kuin suuttunut taivas(x).

(x) ukkonen

Melun herättämä nuorukainen juoksee paikalle. Ystävä vai vihollinen? Mistä tuon tietäisi.

Miehellä on nikamarengas ranteessaan.

Kutsuit minua Tulitukka, olen Roa.

En voi auttaa sinua, sillä en voi rikkoa lakia.

Kun minusta tulee päällikkö, minun lakini on toisenalainen, hyvin erilainen.

Roa lähtee takaisin majaansa. Urho on varma, että hän huomasi pääkallon, vaikkei ollut sitä huomaavinaan.

Roa on minun puolellani. En käsitä vielääkään miksi he kaikki ovat samannäköisiä, mutta tavoiltaan erilaisia.

Urho kihnuttaa liaanit poikki krokotiilin hampailla. Ne katkeavat yksitellen.

Urho pääsee vapaaksi ja juoksee metsään. Mutta höllyvä suo pysähdyttää hänet.

Toivottavasti en putoa pimeässä suonsilmään.

Kiivetessään puuhun Urho näkee suon ympäröivän kylää joka puolelta.

Hiukan ennen aamun koittoa alkaa kylästä kuulua huutoja.

Koko heimo on liikkeellä minua jäljittämässä.

OOOOH!!

Parasta odottaa aamun valkenemista.

Yhtäkkiä aivan läheltä kuuluu hätähuutoa.

Yksinäinen mies on pudonnut suonsilmään.

Mies vajoaa, minun on pelastettava hänet.

Liaanista tukea ottaen
Urho kiskoo miehen
suonsilmästä
kuiville.

Samassa hän näkee renkaan
miehen ranteessa.

HÄN ON PELASTANUT
NAHORIN.

HA!
HA! HA!
Nyt teit vii-
meisen vir-
heesi, Tuli-
tukka.

Nahor käy päälle
kuin villipeto.

Pökertynyt Urho näkee hämärästi Nahorin valmistautuvan
hurjaan iskuun.

Itsesäilytysvaisto
saa Urhon
salamen-nopeasti
jännittämään
jalkansa.

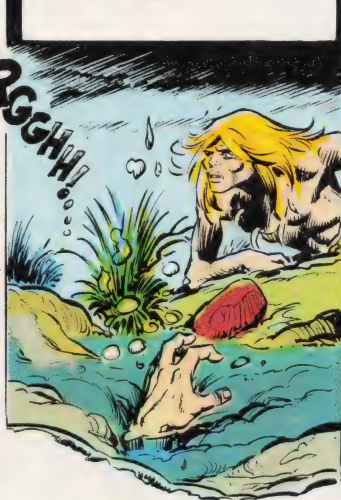
Nahor
lentää ilmaan.

Kuuluu molskahdus,
kun päällikkö
häviää suon-
silmään.

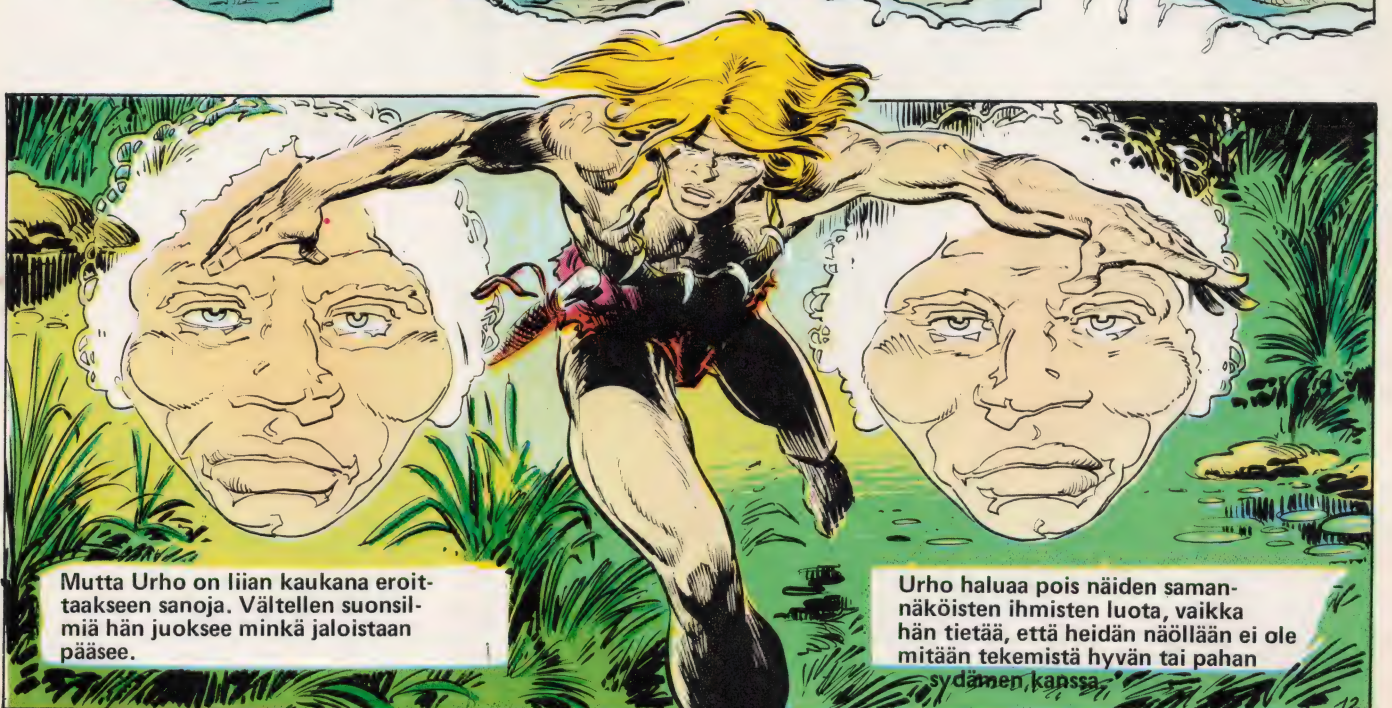
Viimeisenä häviää
näkyvistä kouristeleva käsi,
jonka ranteessa on
nikamarengas.

Samassa alkaa kuulua huu-
toja aivan läheltä. Ne kuu-
lostavat suopeilta, mutta
Urho on viisainta paeta.

Tule
takaisin,
Tulitukka!
Nahoria ei enää
ole, päälliköksi
tulee Roa. Pa-
laa luoksemme
Gahurin pe-
lastaja!

Mutta Urho on liian kaukana eroit-
taakseen sanoja. Vältellen suonsil-
miä hän juoksee minkä jaloistaan
pääsee.

Urho haluaa pois näiden saman-
näköisten ihmisten luota, vaikka
hän tietää, että heidän näöllään ei ole
mitään tekemistä hyvän tai pahan
sydämen kanssa.

Lisäjiippona

VÄRIKOREA

KAMELEONTTI

Mainion jättijipposi, mikroskoopin välityksellä olet jo saanut tuntuman pieneliöiden, kuitujen, solujen, kaiken olevan ja elollisen värikkääseen maailmaan.

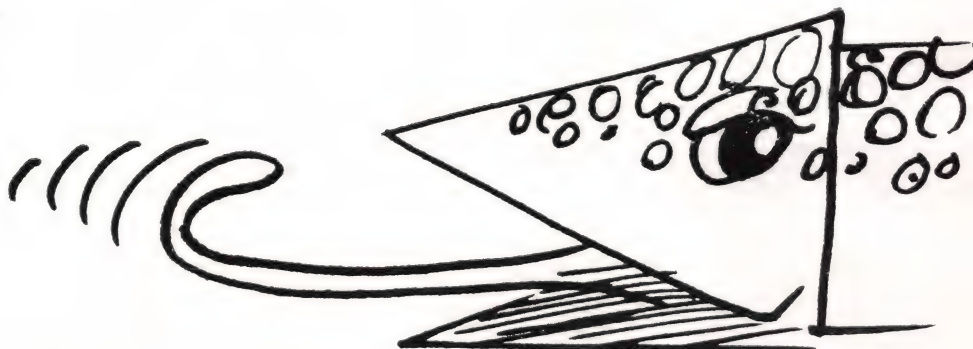
Lisäjiipposi, korean kirjava kameleontti, tutustuttaa sinut tällä kertaa eläinkunnan kirjavaan värikylläisyyteen.

Kameleontti edustaa tätä koreutta parhaimmillaan. Sen väri vaihtuu alati lämmön ja valaistuksen vaikutuksesta, jopa sen kulloisen mielentilan mukaan.

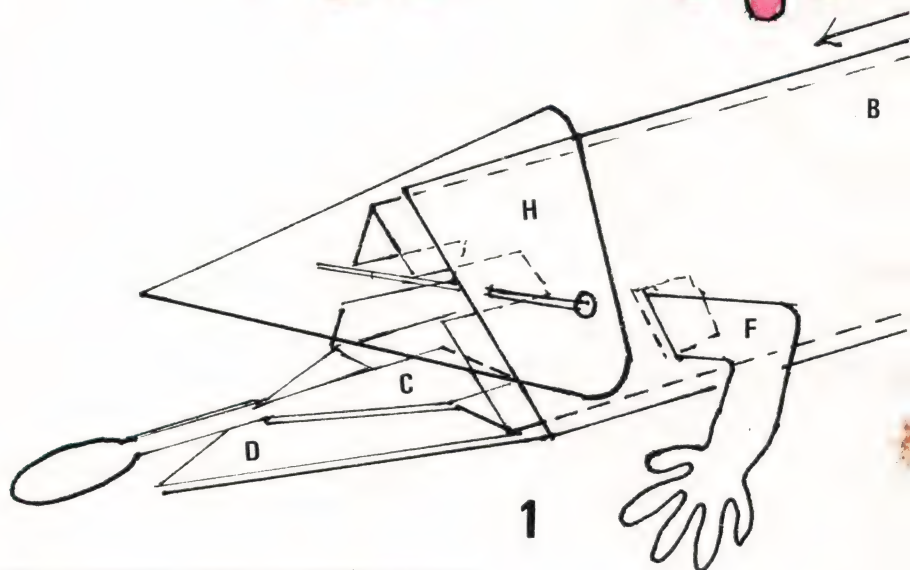
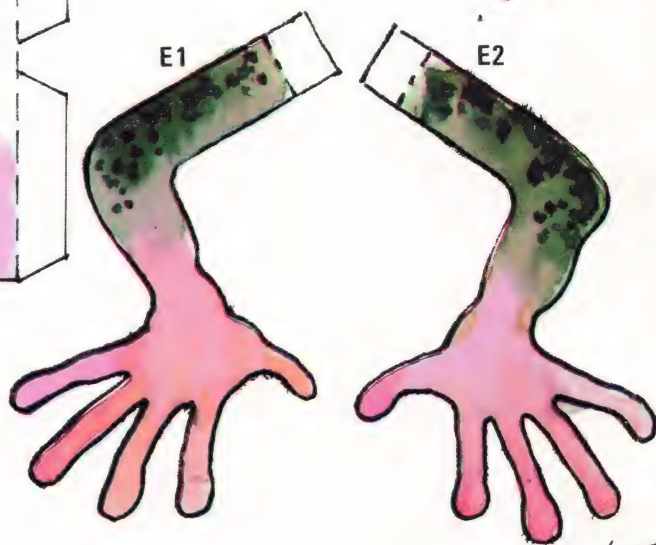
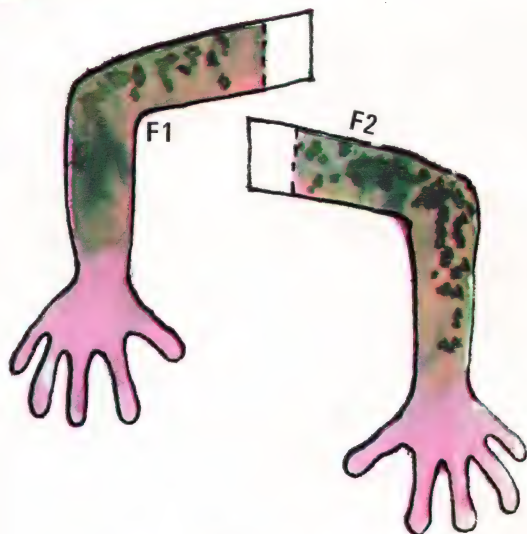
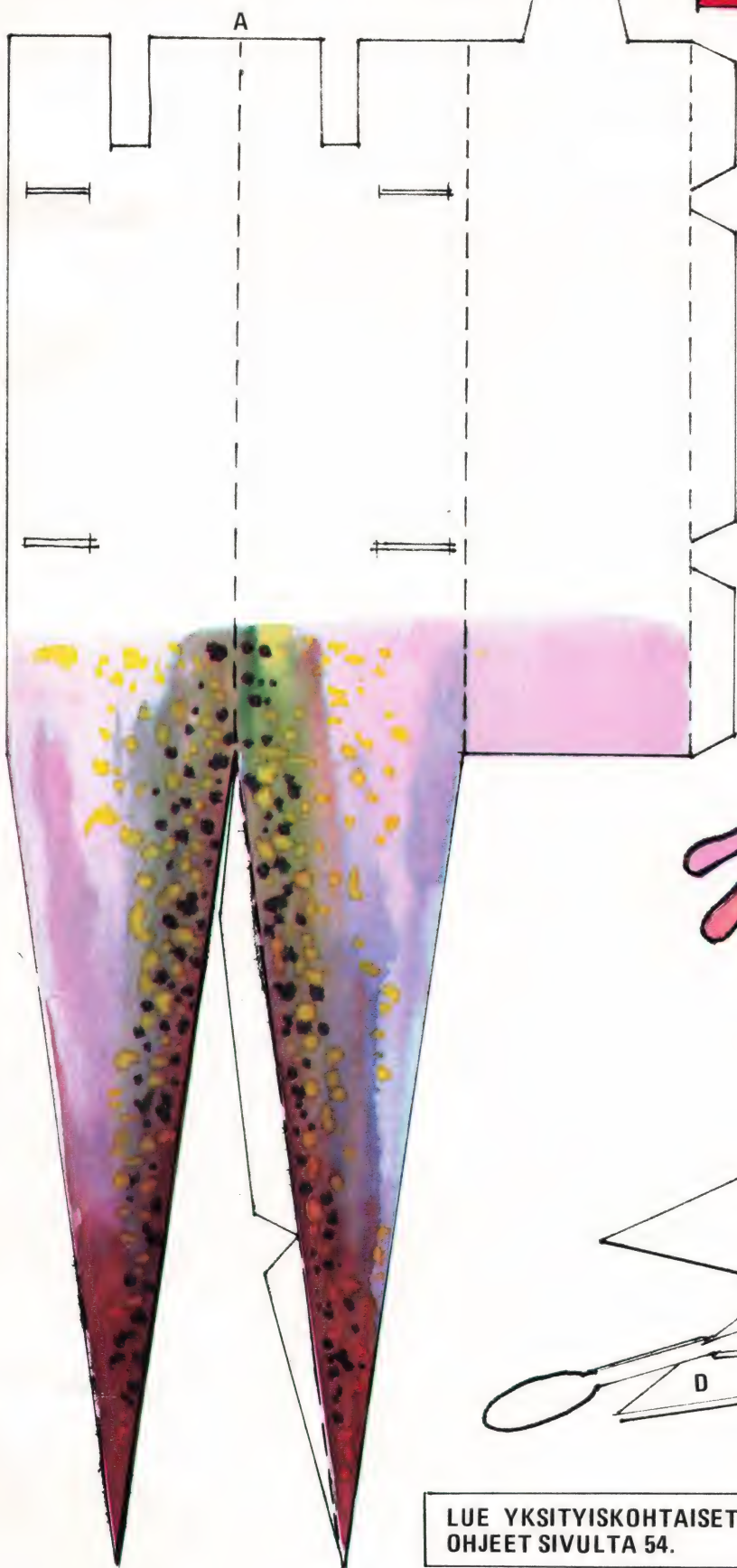
Kameleontti on puissa elävä lisko, jonka ruumis on sivuilta litistynyt. Se pyydystää ravinnokseen hyönteisiä venyvällä, nuijapäisellä kielellään.

Kokeilepa, pystyykö kokoamasi, miltei luonnollista kokoa oleva korea kirjokameleontti nappaamaan kielellään pikkuesineitä pöydältäsi.

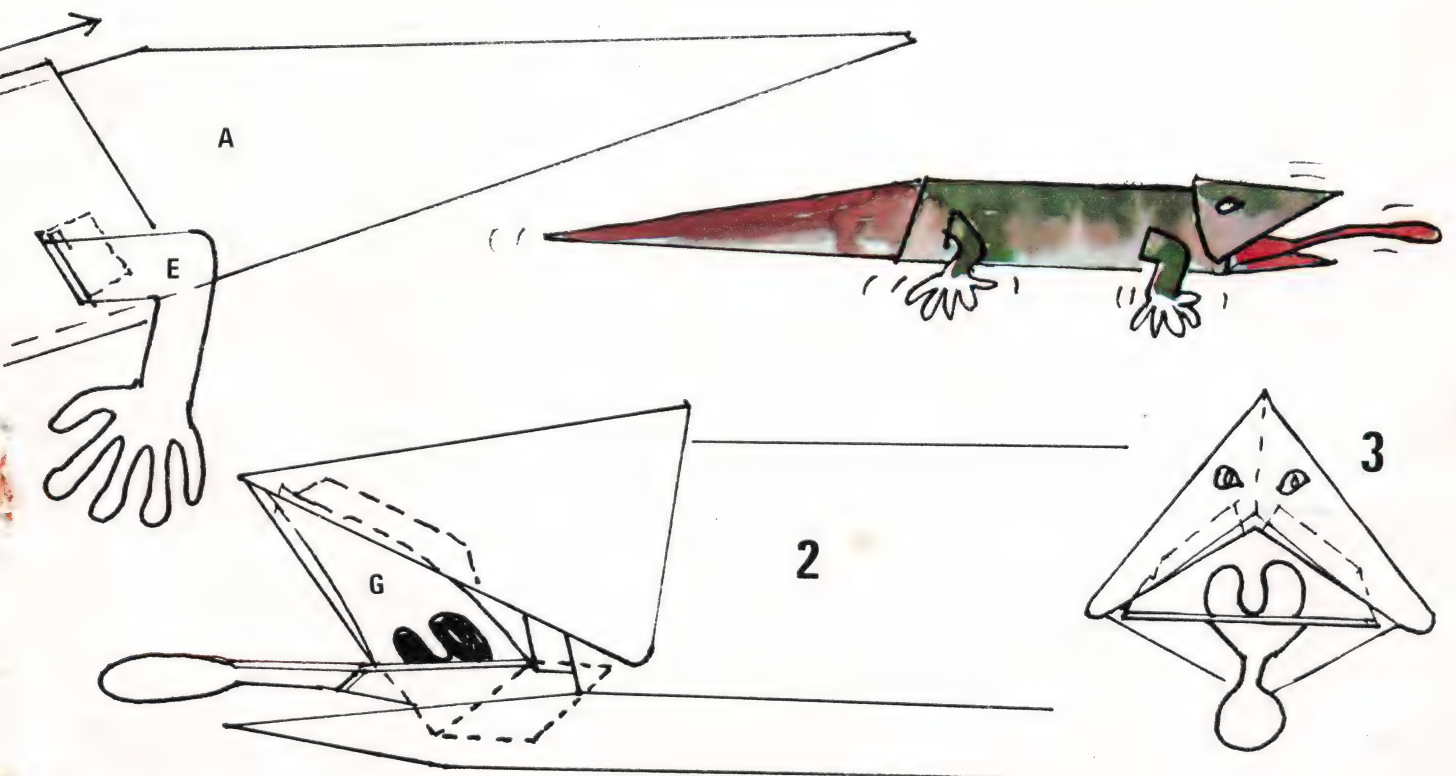
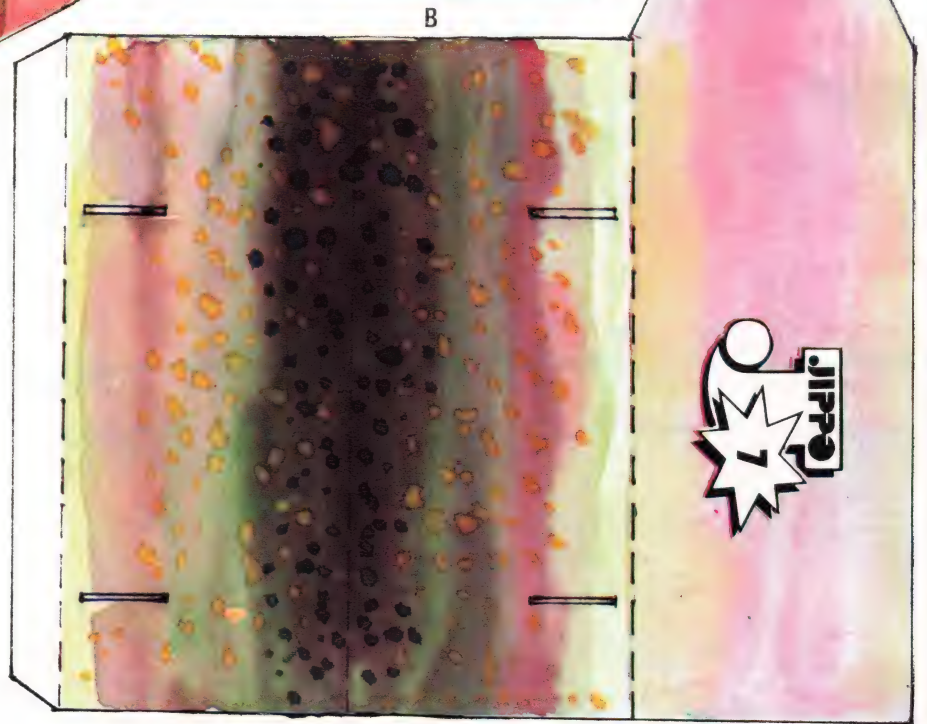
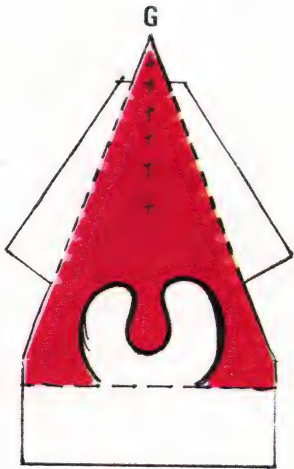
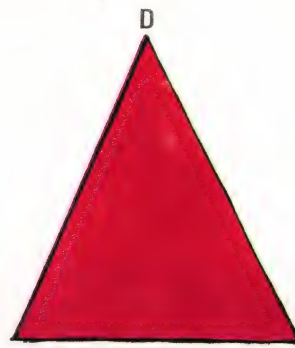
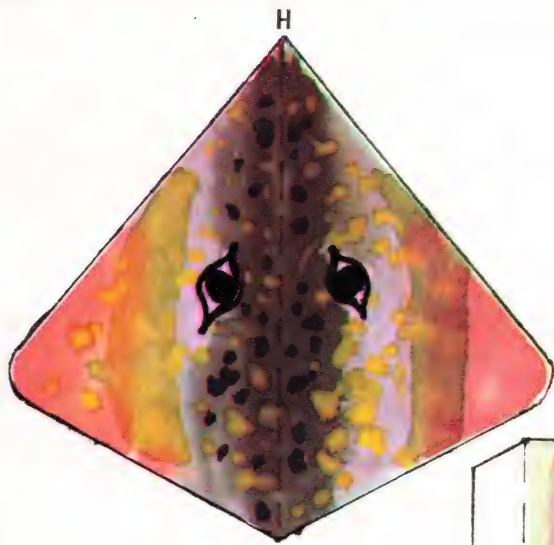
Seuraavalla aukeamalla ovat kameleontin liikuteltavat osaset sekä kokoamista helpottavat ohjepiirrokset. Irroita aukeaman arkki ja siirry sivulle 54, josta löydät yksityiskohdaisemmat kokoamisohjeet.

KOREA KAMELEONTTI

LUE YKSITYISKOHTAISET KOKOAMIS-
OHJEET SIVULTA 54.

OLETKO KUNNIANHIMOINEN?

Jotkut ovat aina tyytyväisiä elämäänsä, eivätkä halua siihen muutoksia. Toiset taas ovat aina pyrkimässä eteenpäin, uusiin saavutuksiin. Miten on sinun laitasi? Vastaa alla oleviin kysymyksiin joko myönteisesti tai kielteisesti, niin saat tietää oletko kunnianhimoinen.

- 1) Ken ei koskaan mitään uskalla, ei mitään saavutakaan. Onko oltava tarpeeksi uskalias, jotta päämäärä olisi saavutettavissa.
- 2) Otatko vastaan tehtäviä, vaikka et olisikaan varma, pystytkö niistä selviytymään?
- 3) Uskotko tulevasi jonakin päivänä rikkaaksi.
- 4) Onko mielestäsi luokan paras pulpetin paikka takimmaisessa nurkassa?
- 5) Olisitko valmis lähtemään ulkomaille pitkäksi aikaa, jos siitä olisi sinulle tulevaisuudessa hyötyä?

Kyllä Ei

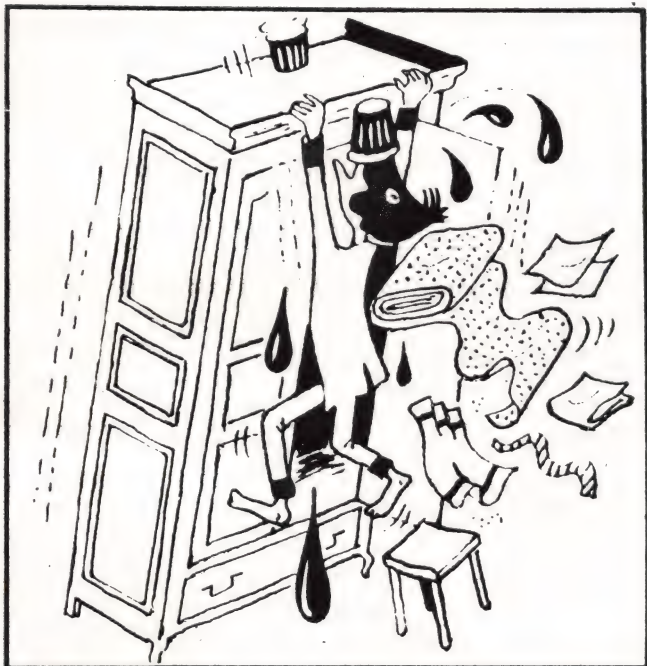
☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐

- 6) Onko mielestäsi vanha konsti aina parempi kuin pussillinen uusia?
- 7) Kun olet saanut kiitosta hyvin suoritetuista koulutehtävistä, uskotko osaavasi vielä paremmin seuraavalla kerralla?
- 8) Oletko aina tyytyväinen saavutuksiisi?
- 9) Oletko suunnitellut joskus rakentuttaa itsellesi oman kauniin talon?
- 10) Haluatko huolehtia ulkonäöstäsi?
- 11) Jos olisit kuuluisa tiedemies, haluaisitko pysyä täysin tuntemattomana?

Kyllä Ei

☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐

Jos olet vastannut myöntävästi kohtiin 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, saat niistä jokaisesta yhden pisteen. Jos olet vastannut kieltävästi kohtiin 4, 6, 8, 11, saat niistäkin jokaisesta yhden pisteen. Laske pisteesi yhteen ja katso testin tulokset sivulta 65.

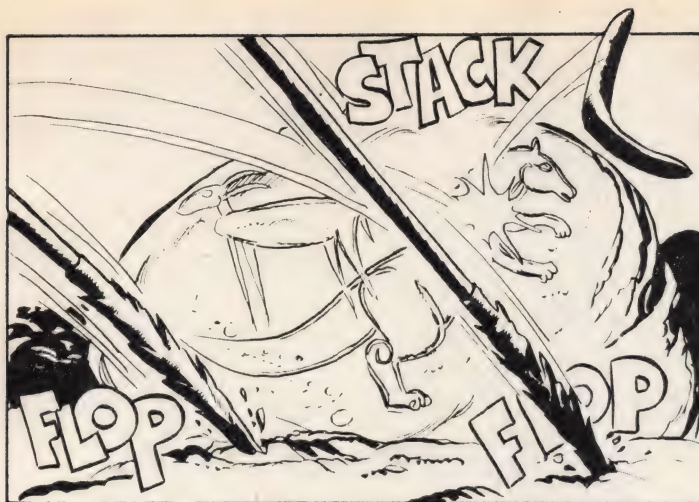
Tapahtumapaikka on Queensland. Tämä Australian koillisosa on maapallomme kesyttömin alue. Siellä elää yhä alkuasukkaita, jotka elävät kivikauden olosuhteissa.

TRI VASTASKI

OLEN TOHTORI VOITTO VASTAISKU. MINUA SANOTAAN OIKEUDEN MIEHEKSI. OLEN KANSAINVÄLISEN TERVEYSJÄRJESTÖN PALVELUKSESSA. ERÄÄNLAINEN LENTÄVÄ LÄÄKÄRI.

Ollivier/Marcello

© 1977 E.V./AREDIP

Pienen alkuasukasheimon
päällikön nimi on Woorong.
Hän yrittää lepyttää
metsästyksen
jumalaa heittä-
mällä aseillaan
kallioon piirrettyjä
kengurunkuvia.

Lapsi on kuollut
nälkään, Jim. En
voi enää auttaa
häntä.

Tämä on häpeäl-
listä ja julmaa.

Lasten ravinnoksi
eivät juuret ja hyönteiset
riitä. Pelkään heidän
puolestaan.

Onko tämä
olevinaan alku-
asukaskulttuu-
rin vaalimista?

Vaikuttaa aivan siltä kuin kaikki kengurut
olisivat kadonneet tältä alueelta. Moneen päivään
Aruntas-heimon miehet eivät olleet saaneet
lainkaan riistaa.

Maailman terveysjärjestön tehtävissä tri Vastaisku saapuu salaa alkukasukkaiden reservaattiin. Näin siksi, että Queenslandin viranomaiset olivat kieltäneet tri Vastaiskua me-
nemästä alueelle.

Eräs alueen hyvin tunteva lentäjä oli kolme päivää sitten tuonut tri Vastaiskun ja Reportteri-Jimin tänne.

Koko yön on päällikkö Woorong miehineen yrittänyt lepyttää metsästyksen jumalaa, suurta lepakon kuvaa. Se muka suojelee heimoa.

Lentäjä ei lähde pois.

Tohtori, en halua olla tunkeileva, mutta haluaisin mielelläni jäädä kanssanne joksikin aikaa.

Kiitos, Morris! Paisekitaan yhdessä töitä. Tähän menee kolme vuorokautta.

Päällikkö Woorong tuntee minut. Olen kaksi vuotta sitten tuonut tänne elintarvikkeita.

He tulevat.

Siivekäs, lentävä kone on laskeutunut taivaalta. Se muistuttaa heimon totemia, suurta lepakkoa.

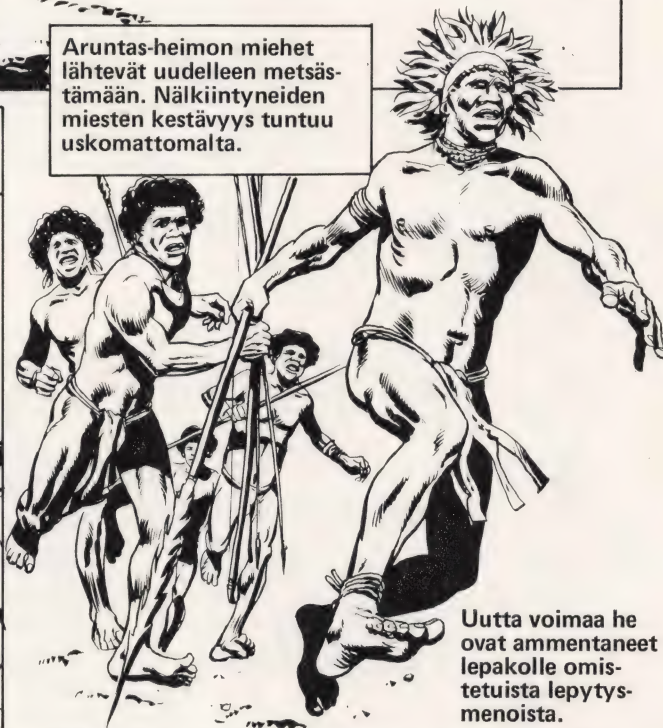
Tervehdys Woorong!

Aruntas-heimon miehet lähtevät uudelleen metsästämään. Nälkiintyneiden miesten kestävyys tuntuu uskomattomalta.

Tri Vastaisu ja Reportteri-Jim ovat hoidelleet nälkiintyneitä.

Olen jakanut heille kaikki elintarvikkeet. Kymmenessä minuutissa ne olivat lopussa.

Uutta voimaa he ovat ammentaneet lepakolle omistetuista lepytysmenoista.

En ymmärrä tätä tilannetta. Reservaatin tarkastaja käy täällä kaksi kertaa kuukaudessa huoltojoukkoineen.

Päällikkö Woorong kertoi, että nälänhätä on kestänyt jo monta kuukautta. Outoa, ettei kukaan ole ollut tietoinen heidän hädästään.

Samassa kuuluu
etäistä mootto-
rin ääntä.

Kaksi jeeppiä.

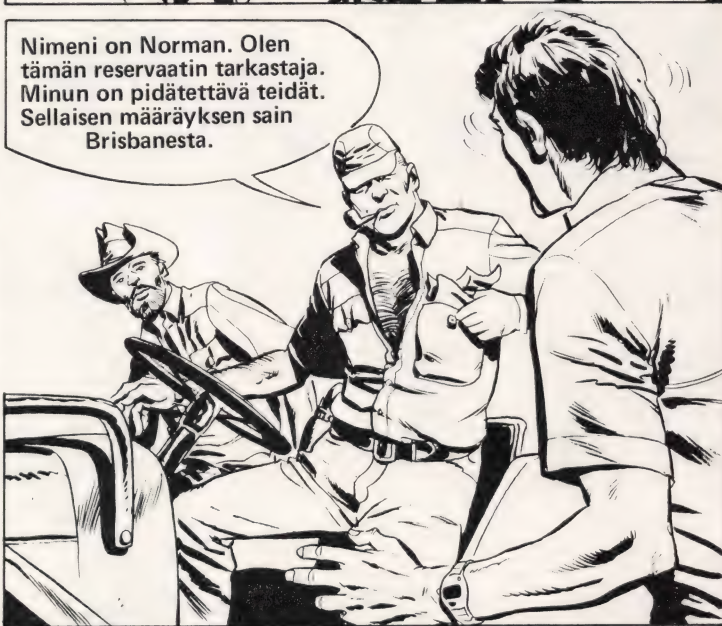
Vihdoinkin huoltoapu
Cooktownista.

Cooktownissa on varmasti
tiedetty nälänhädästä. He
tulevat myöhään mutta
pääasia, että sentään
tulevat.

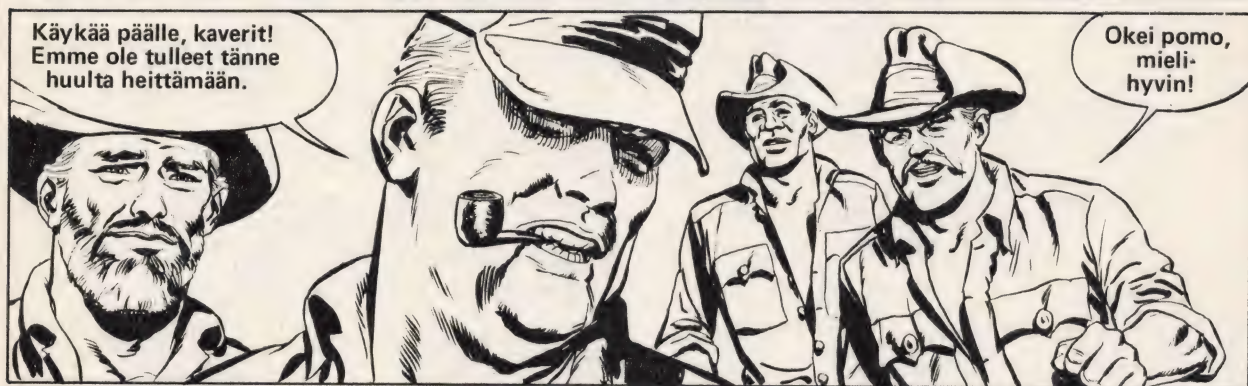
Teillä on varmasti paljon
elintarvikkeita mukanne.
Aioimme juuri lähteä
hakemaan apua len-
tokoneella. Neljä
lasta on jo kuollut
nälkään.

Nimeni on Norman. Olen
tämän reservaatin tarkastaja.
Minun on pidättävä teidät.
Sellaisen määräyksen sain
Brisbanesta.

Olette
tunkeutuneet
reservaattiin ilman
lupaa. Tänne on
valkoisilta miehiltä
pääsy kielletty.

Älä ukko kurkottele liian korkealle!

SHAAAF!

Ensin age-uke (kyykkyseisonnasta) ja sitten mae-geri (etupotku) pallean.

Äkkiarvaamatta puuttuu peliin seitsemännen danin tri Vastaisku.

Seuraava saa osakseen ushiro-gerin (potku jalkapohjalla) leukaan.

Tri Vastaisku on kuin pyörremyrsky. Näyttää aivan siltä kuin hän tarujen sankarin tavoin tyrmäisi samanaikaisesti kaikki vastustajansa.

Mestari Hiamurin
neuvot muistuvat
tri Vastaiskun
mieleen.

Pysy
rohkeana. Oi-
keuden puo-
lesta taisteleva
on aina voi-
tolla.

Norman
vetää aseensa
esiin.

Norman,
älkää
ampuko!

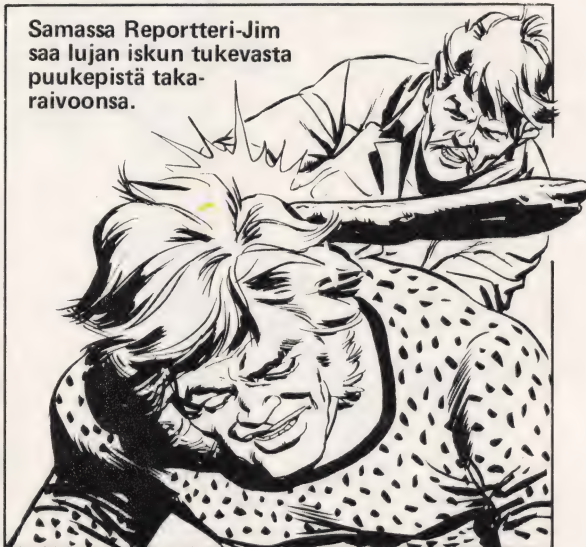
Lentäjä
yrittää
tulla
väliin.

Laukaus kajahtaa
ja Morris kaatuu.

Hän
ampui!

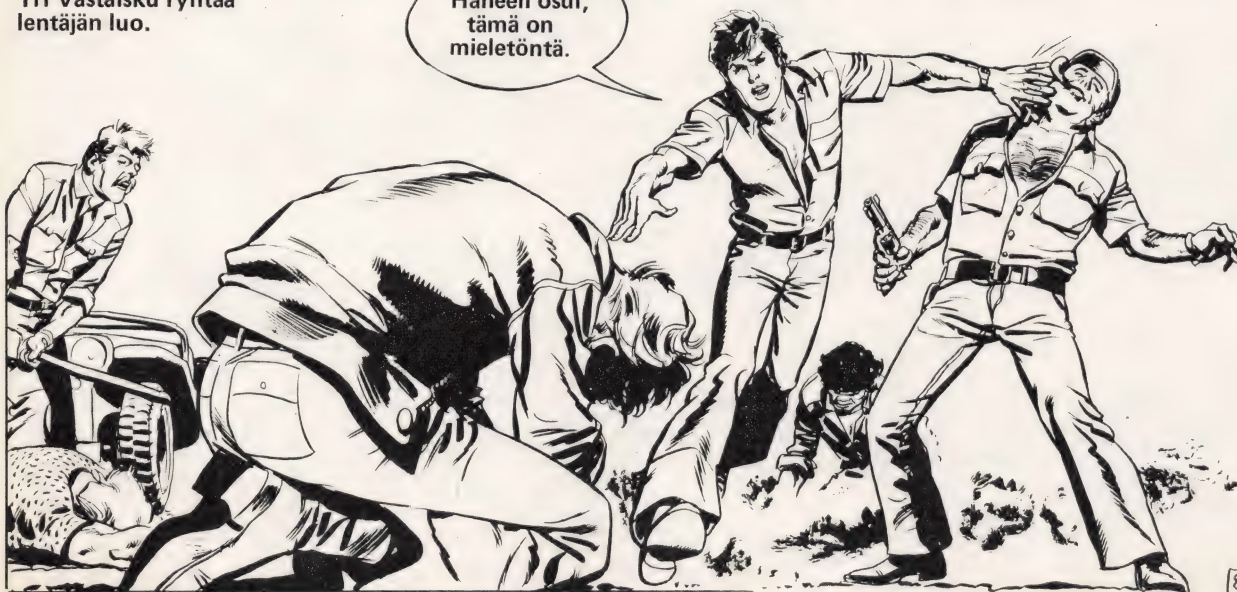

Samassa Reporterri-Jim
saa lujan iskun tukevasta
puukepistä taka-
raivoonsa.

Tri Vastaisku ryntää
lentäjän luo.

Häneen osui,
tämä on
mieleltöntä.

Tri Vastaiskun kumar-
tuessa Norman lyö
häntä aseensa perällä.

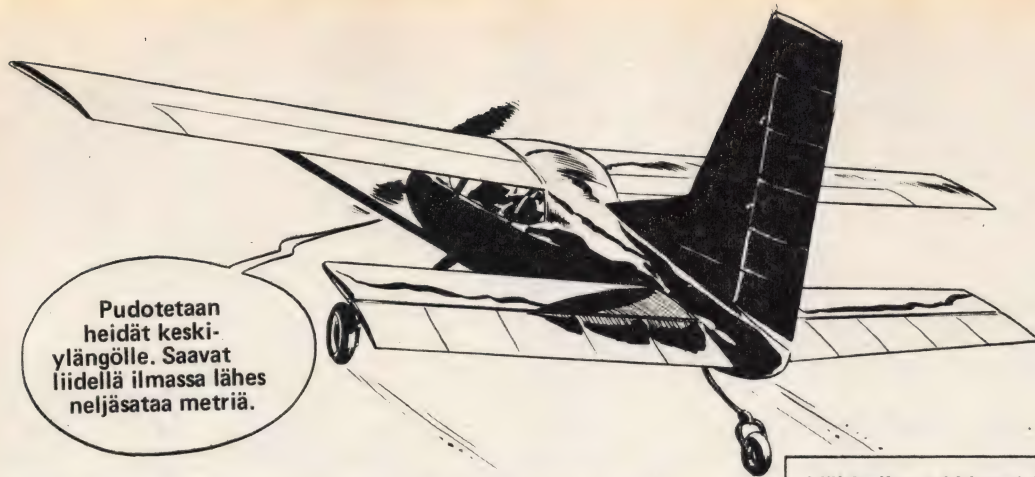
TAHAC

Teemme pienen kierroksen taivaalla.
Pudotamme kuorman korkealta
pusikkoon. Lopusta huoleh-
tivat haaskaeläimet.

Aruntas-
heimon
jäsenet
katselevat
julmaa
näytelmää
neuvottomina.
Asia ei kuulu
heille.

Sitokaa niiden käpälät
ja viekää koneeseen,
myös haavoittunut. Percy,
entisenä armeijan
lentäjänä osaat varmasti
käsitellä konetta.

Hetken kuluttua lentokone ja
kaksi jeeppiä lähtevät
liikkeelle.

Pudotetaan
heidät keski-
ylängölle. Saavat
liidellä ilmassa lähes
neljäsataa metriä.

Voi
hyvät
ihmiset...

Vähitellen tri Vastaisu tulee
tajuihinsa. Hän keskittyy
ankarasti, kuten mestari Hiamuri
on opettanut saadakseen voimaa
riuhtaista auki tiukat köydet,
joilla hänet on sidottu.

Mestari Hiamurin
neuvot rohkaisevat
tri Vastaiskua.

Kaikki on
mahdollista, jos
mielenrauha
on täydellinen.

Jim liikahtaa istuimellaan. Hän on
edelleen pökerryksissä.

Mitä on
tapahtunut?

Lähdettiin tästä
lyhyelle seura-
matkalle. Jää muu-
ten teille viimei-
seksi. Sinusta ja
kavereistasi on
päästävä eroon
nopeasti.

Tri Vastaisu
saavuttaa keskit-
tyneisyyden
huipun.

Koneessa kiai-huuto raikuu
omituisen läpitunkevana.

Ennen kuin Norman ehtii
kääntyä, häneen osuu
kova isku.

Ohjaaja Percyn ilme on
levoton. Hän on kuin
rotta loukussa.

Nyt ohjaat
kohti Brisbanea.
Teillä on perillä paljon
kerrottavaa.

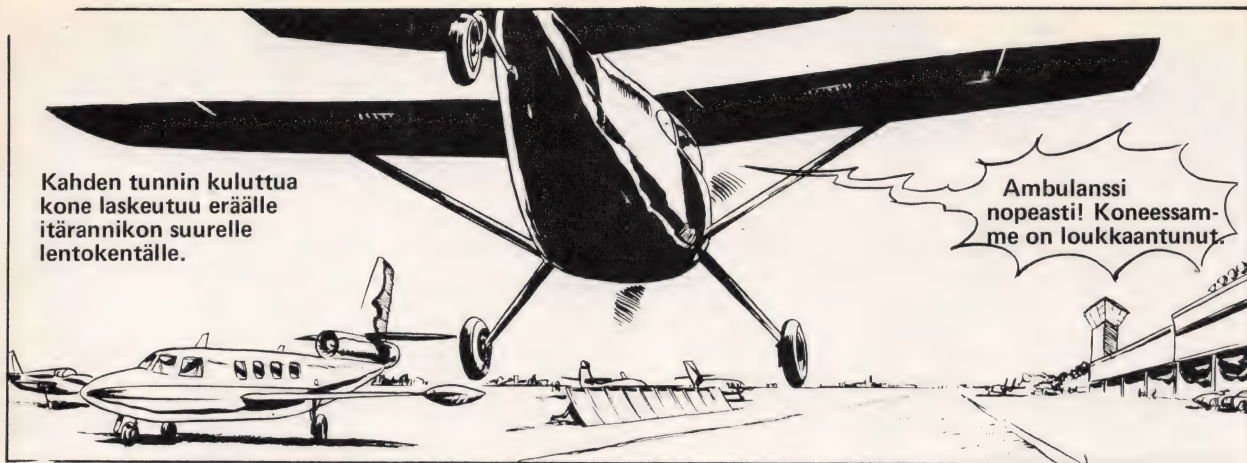
En usko, että Norman
ja te muut kuulutte
reservaatin huoltohenkilö-
kuntaan. Käyttäydyste kuin
roistot. Tässä jutussa on
jotakin mätää.

Minulla on
linkkuveitsi
taskussani.

Kone lentää kohti Brisbanea.

Morris,
olet varmasti
pian taas kunnossa.
Haavasi ei ole
pahanlaatuinen.

Kahden tunnin kuluttua kone laskeutuu eräälle itärannikon suurelle lentokentälle.

Ambulanssi nopeasti! Koneessamme on loukkaantunut.

Poliisit tulevat heitä vastaan.

Poliisipäällikkö, luovutan nämä miehet huostaanne.

Raukkoja rottia.

He ovat surmanneet reservaatintarkastajan, Jack Normanin, ja teeskennelleet olevansa huoltojoukoista. He ovat varastaneet alkuasukkaille tarkoitetut elintarvikkeet ja lääkkeitä.

Väärä Norman teki virheen puuttuessaan tri Vastaiskun puuhiin Aruntasheimon alueella. Nyt hän joutuu vastuuseen rikoksistaan.

Seuraukset voitte arvata.

Muutaman päivän kuluttua tapaus on selvitetty. Tri Vastaisku ja Reporter Jim lentävät kohti Eurooppaa.

Boeing lentää Queenslandin yli.

Näkemiin, unohdetut!

Päällikkö Woorong ja hänen heimonsa elävät yhä reservaatissaan kivikauden alkeelliseen tapaan. Mutta heidät on pelastettu nälkäkuolemalta.

Elintarvikkeet toimitettiin vihdoin perille.

LOPPU

Jeppe ja Kolli

Arnal/Nadaud/Cance

Ain laulain
työtäs tee
tra-la-la

BONG!

Kuin
moukari olisi
pudonnut päähän.

?

PLAF

ÄÄÄK!

Sinäkö Jeppe?
Huh, annahan kun
selitän.

Aikomukseni
oli
asentaa ...

PILOC!

Sinä kurja, katala kolli.
Yrität tehdä
minusta
perunamuhennosta.

Olin kiinnittämässä
telkkariantennia, kun
yks kaks jalkani lipesi.

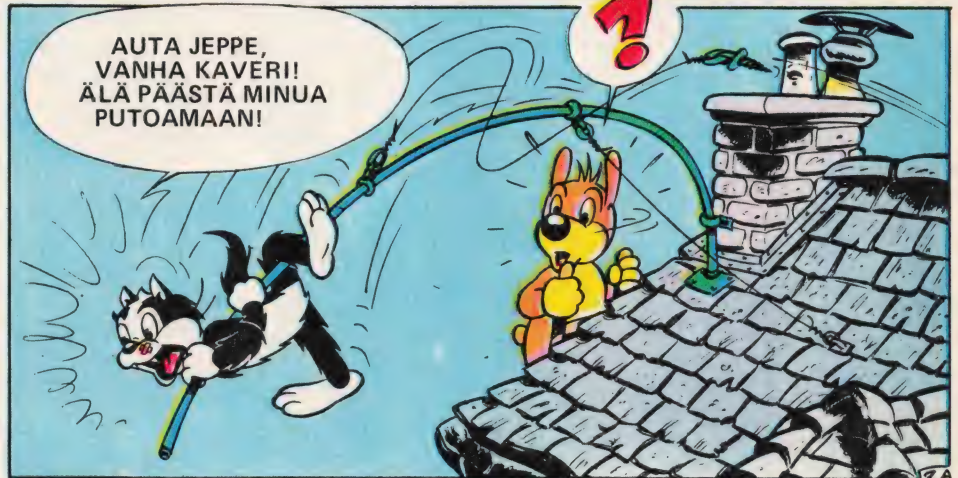
No?
Mikä hätänä,
vanha veikko?

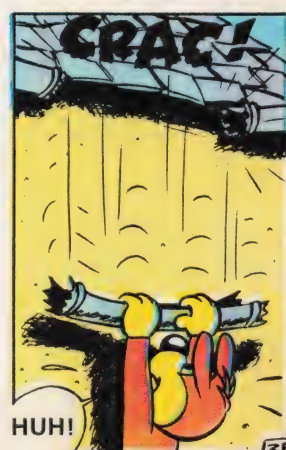
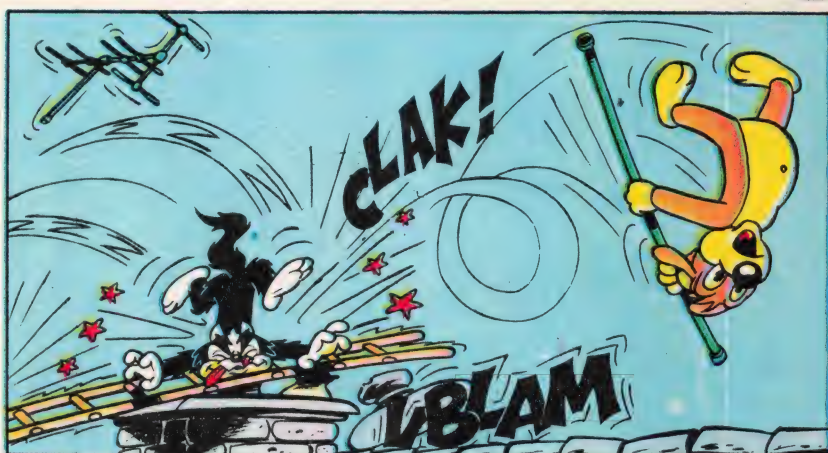
Oletko ostanut
telkkarin?

Väritelkkarin,
josta näkyy
kaikki kaksi
kanavaa.

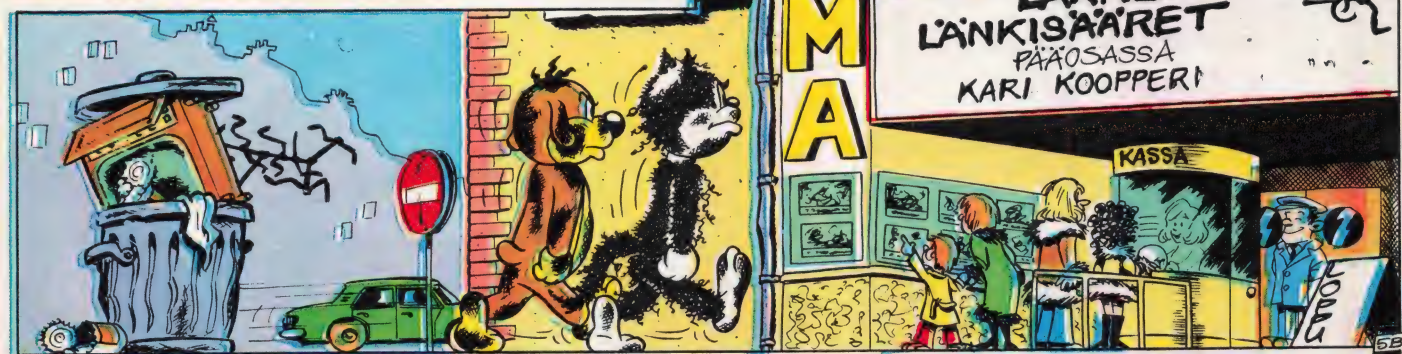
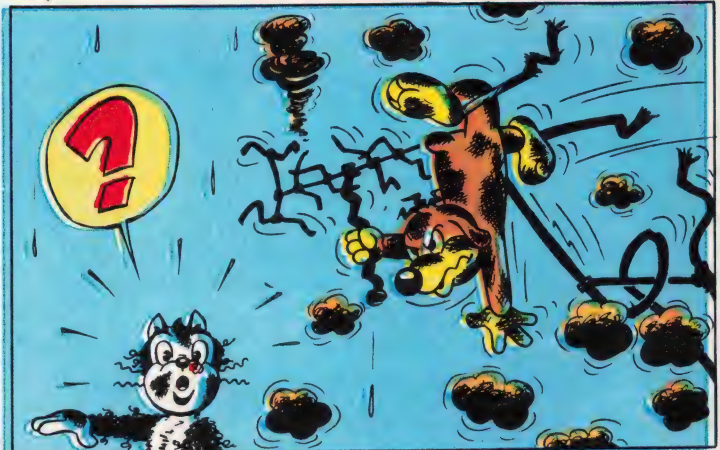
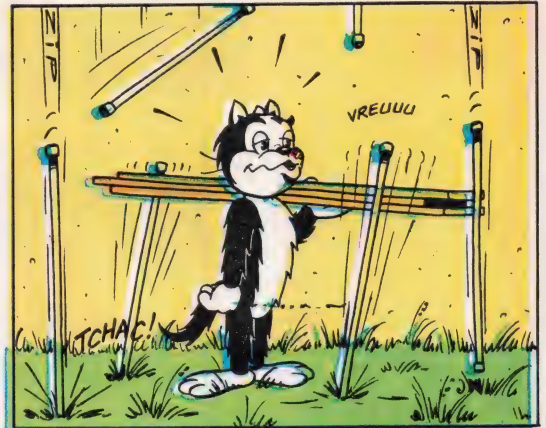
Kunhan olen
saanut antennin
paikoilleen niin
kutsun sinut
kylään.

Tuleekohan
sieltä hyvää ohjelmaa
tänään?

Näin kokoat korean KAMELEONTIN

Jippo-lehtesi keskiaukeamalla on lisäjippona värikäs paperileikkausarkki, josta leikkaamalla ja liimaamalla saat syntymään korean kameleontin.

Kokoa kameleonttisi näin:

1. Leikkaa ensin huolellisesti kaikki kameleontin osat irti arkista ääri viivoja pitkin.

2. Aloita osasta A. Liimaa kameleontin moukarimainen kieleli jo tässä vaiheessa paikoilleen sitä vastaavan kielekkeen vastapuolelle. Taivuta vartalo-osaan A katkoviivoin merkityt kielekkeet ja taitekohdat alaspäin. Viillä kahdelle sivulle pariviivoin merkittyihin kohtiin aukot raajojen kiinnitystä varten.

3. Taivuta osa B taitekohdistaan alaspäin ja viillä auki kahdelle sivulle merkityt kohdat samoin kuin osassa A. Liimaa kameleontin punainen kita (D) kolmionmuotoisen kielekkeen vastapuolelle yleisohjepiirroksen 1 mallin mukaisesti.

4. Aseta vartalo-osat A ja B päällekkäin siten, että viiltoaukot osuvat kohdakkain toisiaan vastaavilla sivuilla. Pujota kameleontin takaraajat (E1 ja E2) vartalo-osiin A ja B tekemiesi viiltoaukkojen läpi yleisohjepiirroksen 1 osoittamalla tavalla. Liimaa takaraajat katkoviivoin osoitetuista taitekohdistaan tukevasti kiinni pahviin.

5. Eturaajojen (osat F1 ja F2) kiinnitys tapahtuu vastaavalla tavalla. Tutki yleisohjetta. Anna liiman kuivua hyvin ennen siirtymistä seuraavaan vaiheeseen.

6. Liimaa vartalo-osan A kiinnityskielekkeet huolellisesti

kiinni liimaussivuunsa. Varo vahingoittamasta juuri liimaamiasi kameleontin raajoja. Liimaa samalla tavalla vartalo-osan B kieleke liimaussivuunsa sekä häntäosan kielekkeet vastaavasti kiinni toiselle hännänpuoliskolle.

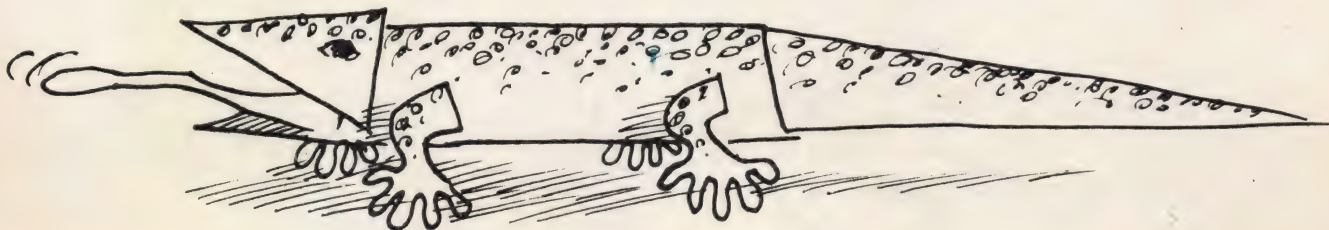
7. Paina nuppineulalla reiät vartalo-osan B kahdelle sivulle tarkalleen vartalo-osassa A olevien aukkojen kohdalta. Toimi yleisohjepiirroksen 1 osoittamalla tavalla. Nämä reiät auttavat sinua myöhemmin kameleonttisi pään kiinnitysvaiheessa.

8. Taivuta osan G (ohjepiirros 2) kielekkeet alaspäin ja muotoile osaan pieni kohouma keskiöön merkittyjen rastiin kohdalta. Liimaa suora kieleke vartalo-osan A etuaukon alareunaan kiinni.

9. Taivuta osa H taitekohdistaan ja liimaa osan G viistokielekkeet osan H pitkien sivujen sisäreunoihin kiinni (ohjepiirros 3).

10. Sujauta nuppineula osan H molempien pystyreunojen ja vartalo-osaan B jo kohdassa 7 tekemiesi reikien läpi. Näin kiinnittyy kameleonttisi pää.

11. Ja näin saat korean kameleontin aukomaan kitaansa, nujauttelemaan nuijapäistä kieltään ja liikuttamaan letkeästi räpyläraajojaan: vedä sitä vain hiukkasen hännästä.

JIPPELIT

askartelua • piloja • testejä • kompia
leikkejä • kuva-arvoituksia • välkkyjä
taikatemppuja • sokkeloita • pelejä
dekkaritehtäviä • nikkarointiohjeita

a

b

Rastiristeily

Aseta kuvat johdonmukaiseen järjestykseen, ei kuitenkaan aakkosjärjestykseen a, b, c, d. Kussakin kuvassa on samankaltainen yksityiskohta, joka liittyy kuvan edelliseen ja seuraavaan kuvaan. Aloittaessasi a:sta huomaat, että luolamiehen nuijassa oleva tikku-ukko on myös kuvan e luolamaalauksessa. Risteilet siis a:sta ja etsit siihen liittyvän yksityiskohdan jostakin muusta ruudusta. Ja näin jatkat loppuun saakka.

Ratkaisu sivulla 65.

c

d

e

f

g

chica *

Mousseron/Das

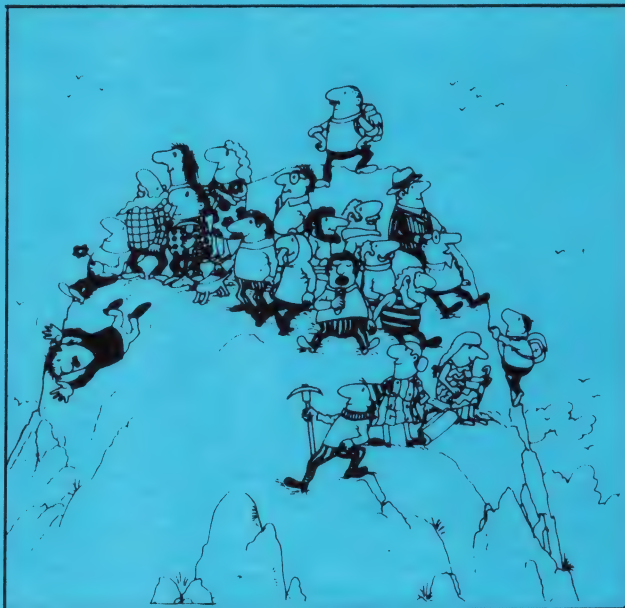
POKE POKKUS PALJASTAA TEMPUN SALAISUUDEN

Taikaan on yksinkertainen selitys: taikuri tuntee Pekan valitseman kolikon, koska se on kaikkein lämpimin. Siinä juu.

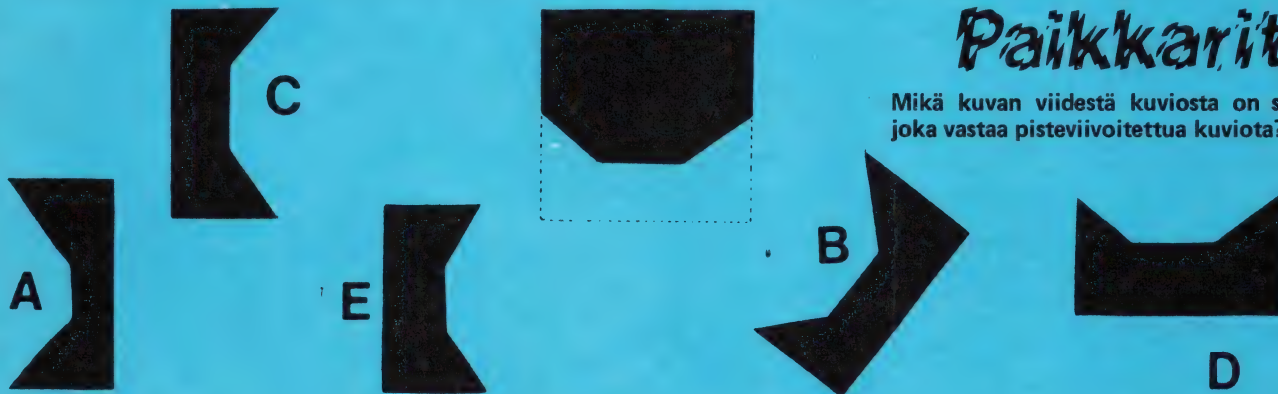
Ensimmäisessä kuvassa on retkue lähdössä vuoristoon. Toisessa kuvassa se on päässyt perille vuoren huipulle. Mutta joukosta puuttuu kaksi. Ketkä kaksi ovat eksyneet matkalla?

Pulat

Paikkarit

Mikä kuvan viidestä kuviosta on se joka vastaa pisteiviioitettua kuviota?

Hylje on taitava palloilija. Sinä osaat piirtää:
– hahmottele peruslinjat, piirrä pää ja raajat,
viimeistele loput yksityiskohdat ja käytä viimein värejä.

Venkurat

Reppu retki

Lähde ystäväsi kanssa retkelle. Jos kuljette kohti leiripaikkaa eri reittejä, tulee retkestä jännittävä. Kilpaillaa, kumpi on ensin perillä.

SÄÄNNÖT:

Pelissä on kaksi pelaajaa tai kaksi joukkuetta. Pelinappuloina käytetään esimerkiksi nappeja. Siirrot tapahtuvat arpakuutiota heittämällä. Kumpikin retkeilijä lähtee omalle reitilleen ruudusta 1. Matkalla leiripaikalle voi sattua kommelluksia ja onnenpotkuja. Pysähtyessä ruutuihin menettele annettujen ohjeiden mukaisesti. Voittaja on se, joka ensimmäisenä pääsee tasaluvulla ruutuun 20. Jos arpakuution luku ei pysähdytä sinua tasan ruutuun 20, sinun on peruutettava ylijäävien lukujen verran taaksepäin. Seuraavalla vuorollasi voit yrittää taas kohti leiripaikkaa.

JOS JOUDUT RUUTUUN:

3. Olet loistokunnossa, juokse ruutuun 6.
5. Syöt eväitäsi. Odota yhden kierroksen yli.
7. Kulje oikotietä ruutuun 10.
8. Jos olet tässä ruudussa yhtä aikaa ystäväsi kanssa, vaihtakaa reittejä keskenänne.
9. Silta on sortunut, palaa ruutuun 1.
11. Laskettele koskea pitkin ruutuun 16.
12. Levähdä yhden kierroksen yli.
13. Nyt vauhtia töppösiin, saat yhden lisäheiton arpakuutiolla.
15. Yövyt metsämökissä. Lähde sieltä pois aamulla numeroitua polkua pitkin, omalla heittovuorollasi.
17. Sinulla alkaa olla kiire. Juokse ruutuun 20.
19. Olet eksynyt. Palaa ruutuun 12.
20. Olet perillä. Pystyt teltta ja sytytä nuotio ystäväsi odotellessa.

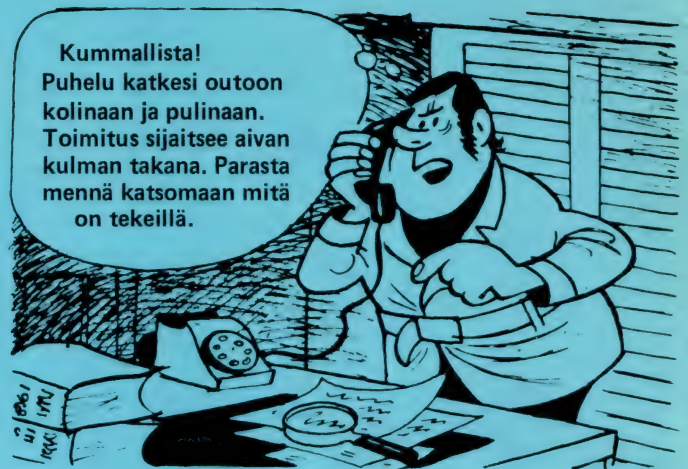

VILLE VIKSU

Yksityisetsivä Ville Viksu saa syyllisen aina käpälälautaan. Tutki tarkkaan piirroksia ja yritä olla Villen veroinen. Ville on vain mielissään, jos saa sinusta hyvän apulaisen.

KADONNUT KÄSIKIRJOITUS

Kummallista!
Puhelu katkesi outoon kolinaan ja pulinaan. Toimitus sijaitsee aivan kulman takana. Parasta mennä katsomaan mitä on tekeillä.

1. Eräänä päivänä Ville Viksu soittaa Hälyn päätoimittajalle.

2. Päätoimittajan työhuoneessa Villeä odottaa aikamoinen yllätys.

Joku hyökkäsi kimppuuni takaapäin ja sitoi minut.

Asia täytyy tutkia.

Se oli varmasti joku toimittajista.

3. Kun Ville irroittaa päätoimittajan siteet, hän saa kuulla, että arvokas käsikirjoitus on kadonnut.

Te ette voi olla tosissanne.

Mitä tämä tarkoittaa?

Minä en ainakaan.

Houritte hulluja!

Ehkä teitte sen itse!

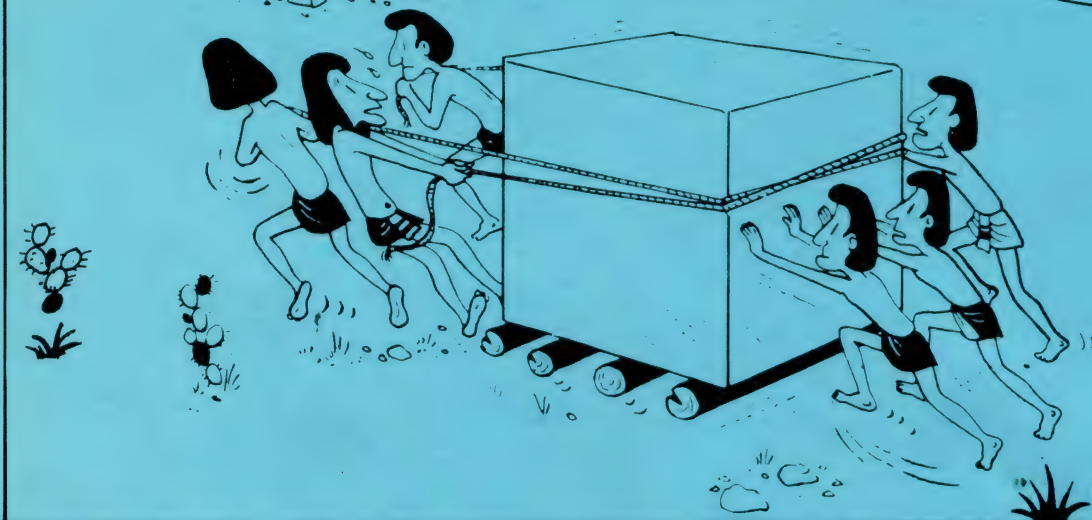
Kuka teistä on hyökännyt päätoimittajan kimppuun?

4. ja 5. Ville menee toimitukseen ja kuulustelee toimittajia.

6. Ville keksii syyllisen. Keksitkö sinä? Ellet ole arvanut, niin katso oikea vastaus sivulta 65.

Hoksu!

Pölkkyjen ympärysmitta on 50 cm.
Kuinka paljon järkäle liikkuu eteenpäin,
jos pölkyt kierähtävät kerran ympäri?

Hiihtäjä näyttää huolestuneelta. Väritä aukot numeroiden mukaan, niin saat tietää miksi.

- 1 sinipunainen
- 2 tummanvihreä
- 3 vaaleanvihreä
- 4 taivaansininen

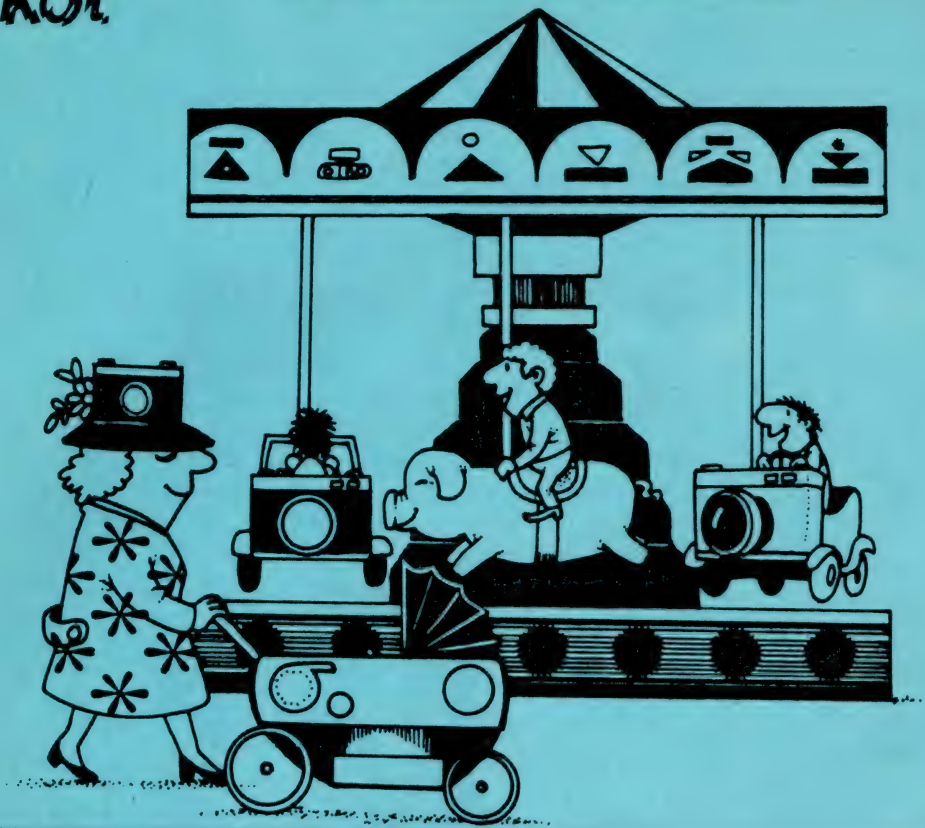
- 5 oranssi
- 6 keltainen
- 7 ruskea

Värijärit

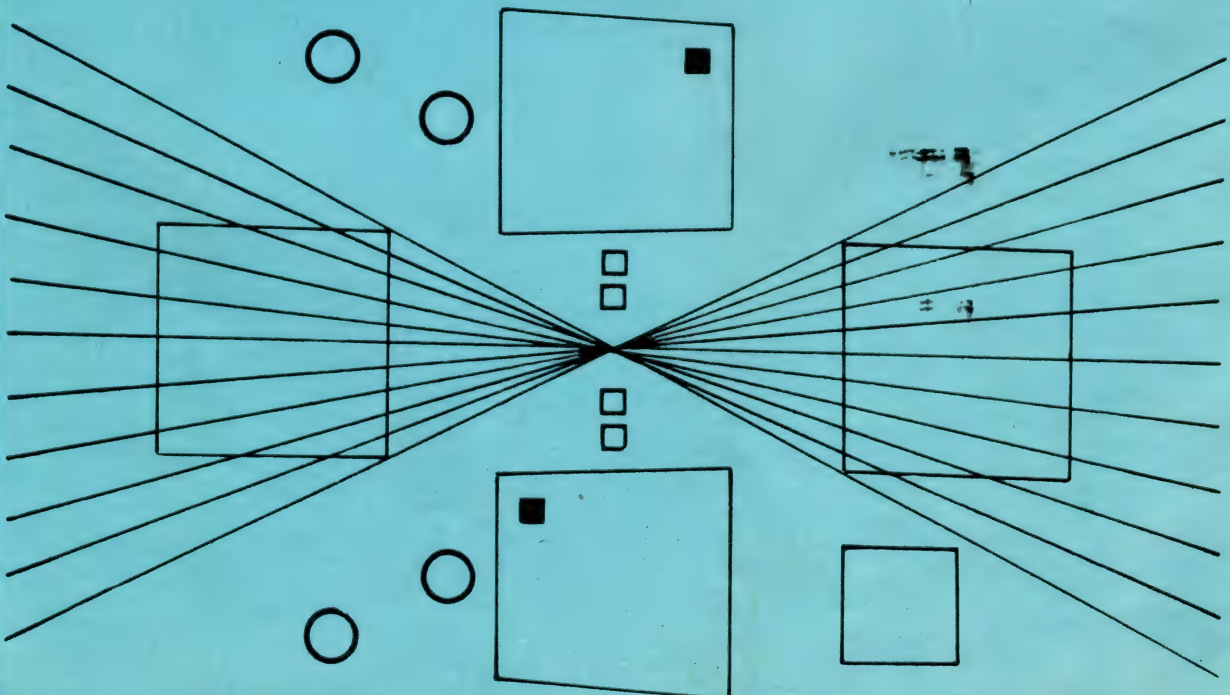
Kätköt

Kuinka monta piilotettua kameraa löydät kuvasta?

Hoksut

Kuinka monta neliötä on tässä piirroksessa?
Älä käytä viivotinta avuksesi.

Nuoret nikkarit.

ONNENONKI

1

2

3

4

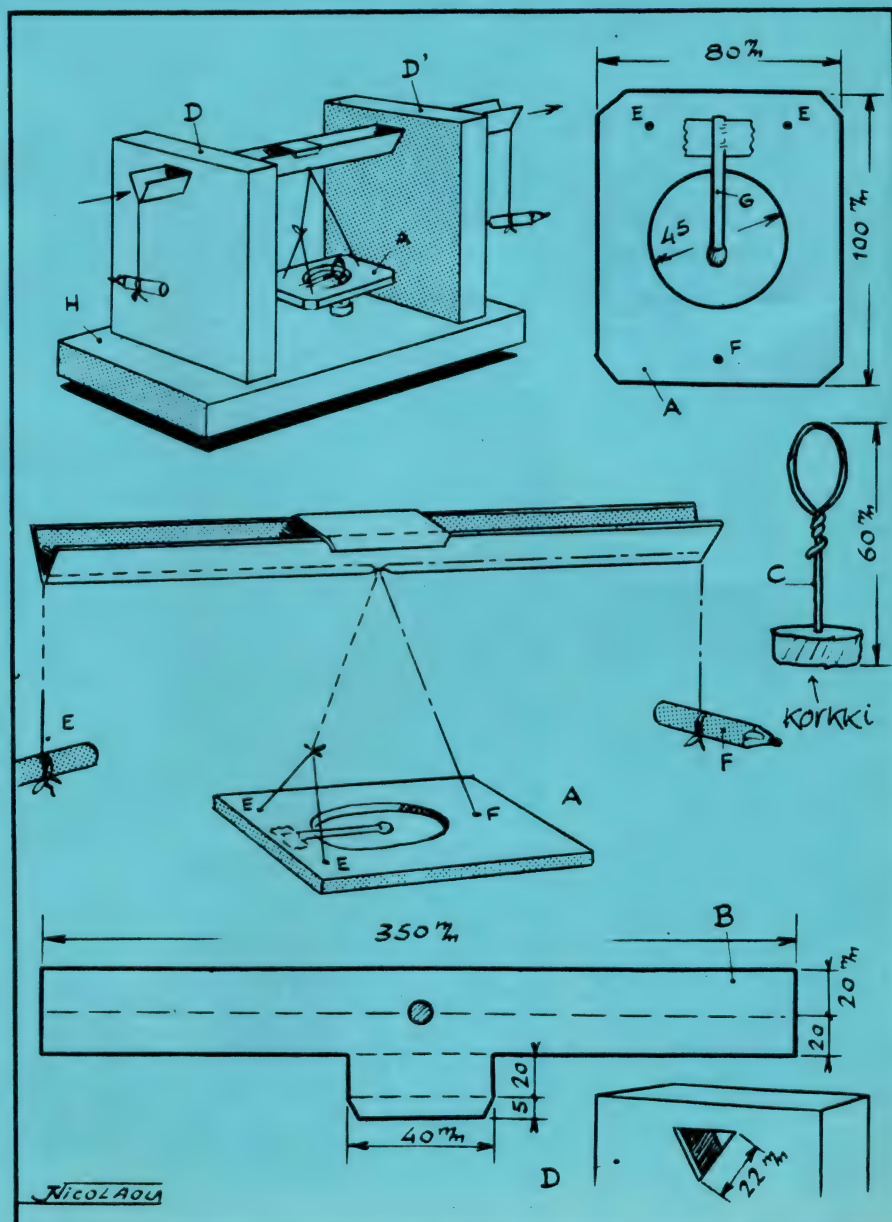
5

6

7

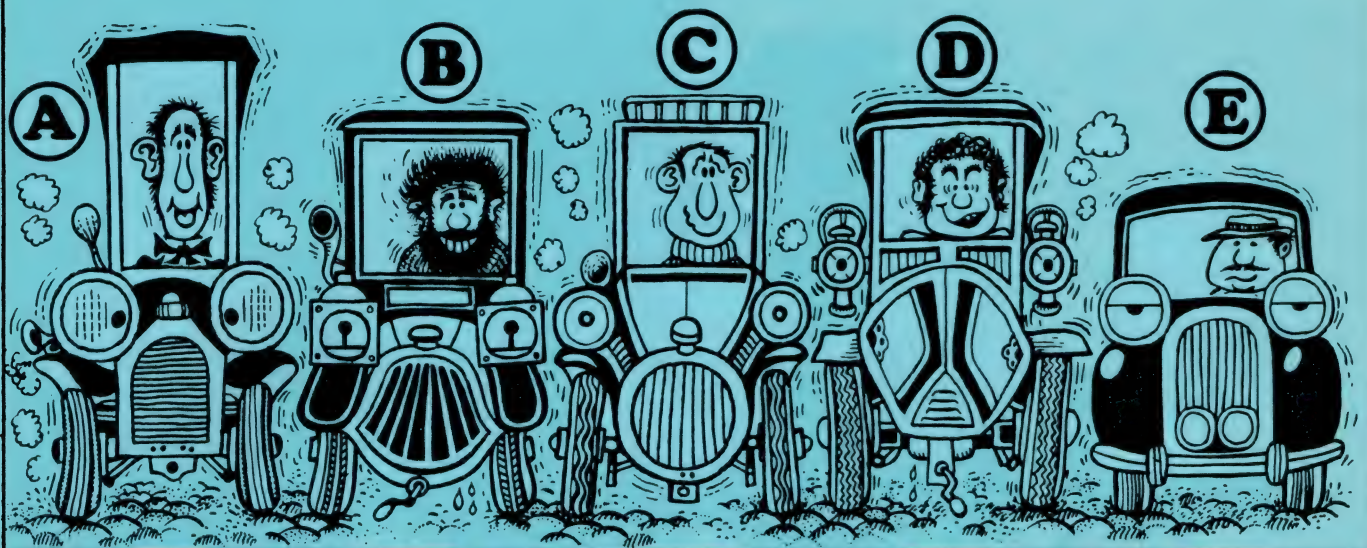
8

Liikuttelemalla kouruista roikkuvia kynänpätkiä ylös ja alas, huomaat saavasi levyn A liikkumaan mielesi mukaan. Kuka saa nopeimmin poimittua kaikki kolme rautalankasil-mukkaa tulitikkuihin?

Sokkelo

Kuvassa näet viisi autoa A, B, C, D ja E, jotka osallistuvat ralliin. Voittaja on se joka kaahaa lyhintä tietä. Kuka voittaa? Missä järjestyksessä tulevat seuraavat?

MAALI

Lyödään leikiksi

VESIPULLOLEIKKI

Leikki sujuu parhaiten saunan pesuhuoneessa, uima-altaan reunalla, pesutuvassa, keittiössä tai jossakin muussa paikassa, missä vettä saa läikytellä mielien määrin.

Leikkiin tarvitaan suuri tyhjä pullo sekä vedellä täytetty suuri kulho sekä silmien sitomista varten liina. Pullo ja kulho asetetaan penkille tai pöydälle.

Kunkin leikkijän silmät sidotaan vuorotellen. Sokkona olevan tulee yrittää kaataa kulhosta mahdollisimman paljon vettä pulloon. Kun kulho on tyhjä, sokko saa poistaa liinan silmiltään. Pullon kylkeen merkitään viiva veden pinnan tasalle. Pullo tyhjennetään ja kulho täytetään uudelleen vedellä. Seuraavan leikkijän silmät sidotaan. Kun kaikki leikkijät ovat kerran yrittäneet kaataa vettä pulloon, tarkistetaan merkiviivat. Pulloon eniten vettä saanut on voittaja.

KÄTKETYT KORKIT

Leikin johtaja kätkee huoneeseen pulonkorkkeja, vähintään kolme korkkia pelaajaa kohti. Mitä useampi korkki, sitä jännittävämpi on leikki.

Kun korkit on kätetty, päästetään muut leikkijät huoneeseen. Merkin saatuaan leikkijät alkavat etsiä korkkeja. Löydettyään korkin leikkijä vie sen johtajalle, joka merkitsee paperille kunkin nimen kohdalle löydettyjen korkkien määrän. Kun leikin johtaja näkee, että kaikki korkit on löydetty, hän keskeyttää pelin. Eniten korkkeja löytänyt on voittaja ja pääsee leikin johtajaksi uudelle kierrokselle.

Korkkien sijaan voidaan yhtä hyvin käyttää esimerkiksi nappeja, neppareita tai muita pikkuesineitä.

Jippeleiden ratkaisut

36 TESTI:

Oletko kunnianhimoinen?

Testin vastaukset: Jos olet saanut yli 7 pistettä olet kunnianhimoinen. Toivottamme sinulle menestystä yrityksissäsi. Jos pisteesi ovat 3–7 väliltä, olet kyllä yritteliäs, mutta ehkä hiukan liian varovainen. Jos olet saanut alle 3 pistettä, olet arkahousu.

55 RASTIRISTEILY

Ae tikku-ukko, eb pytty, bf luu, fc kivikeihäs, cd kukka, dg kivikirveen terä.

57 PULAT

Eksyneet ovat ensimmäisen kuvan etualalla oleva mies kaulaliina kaulassa ja taustalla näkyvä piippua polttava mies.

57 PAIKKARIT

Kuvio C

60 VILLE VIKSU

Ratkaisu: Syyllinen oli sitonut päätoimittajan kahdella vyöllä. Toinen vöistä oli päätoimittajan ja toinen hyökkääjän. Syyllinen on toimittaja, joka kannattelee housujaan viimeisessä kuvassa.

61 HOKSUT

Kun pölkky kierähtää kerran ympäri, se liikkuu maassa eteenpäin 50 cm. Toisin sanoen kivi on liikkunut 1 metrin. Kokeile ellet usko.

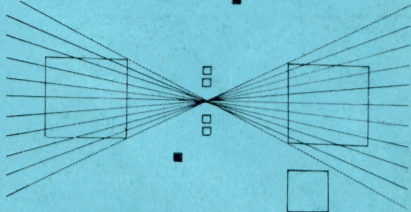
62 KÄTKÖT

Piilotetut kamerat:

- katoksen kuviassa
 - karusellin keskitolppa ja pohja muodostavat kameras
 - vasemmanpuoleisessa autossa
 - naisen hatussa
 - lastenvaunuissa.
- Kameroita on kaikkiaan 6 kpl.

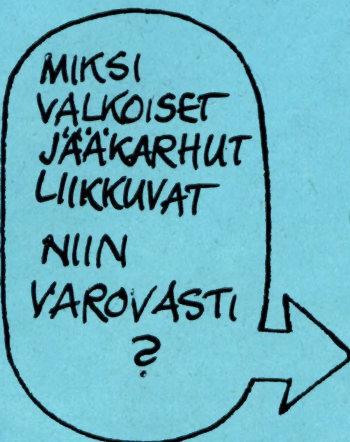
62 HOKSUT

9 neliötä

64 SOKKELO

D-auton reitti on lyhin. Siis se voittaa. Seuraavina tulevat järjestyksessä A, C, E ja B viimeisenä.

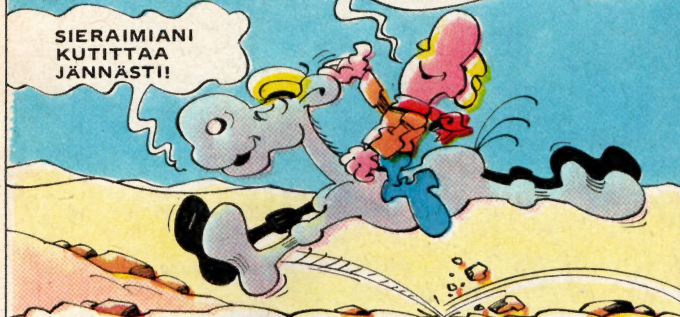
JIPPO Ensimmäinen vuosikerta. Toimituksen osoite Eerikink. 5, 00100 Helsinki 10. Postiosoite Lokero 116, 00101 Helsinki 10. Puhelinvaihe 90-611 044. Telex sf-122730 lehe. Päätoimittaja Olavi Järvi. Erikoistoimittaja Antti Mattila. Toimitussihteeri Synnöve Takala. Ulkoasu Jukka Nuutila. Toimittaja Helena Rantala. Toimituksen sihteeri Merja Ryhänen. Kustantaja Lehtimiehet Oy. Kirjapaino Helprint Oy, Helsinki. Jippo-osien valmistaja Karhumuovi Oy, Pori. Jippo ilmestyy joka toinen torstai 24 kertaa vuodessa, juhannus- ja joulunumerot ovat kaksoisnumeroita. Jippo ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Jipossa julkaistujen kirjoitusten ja kuvien lainaaminen on kielletty.

ISSN 0356-3375

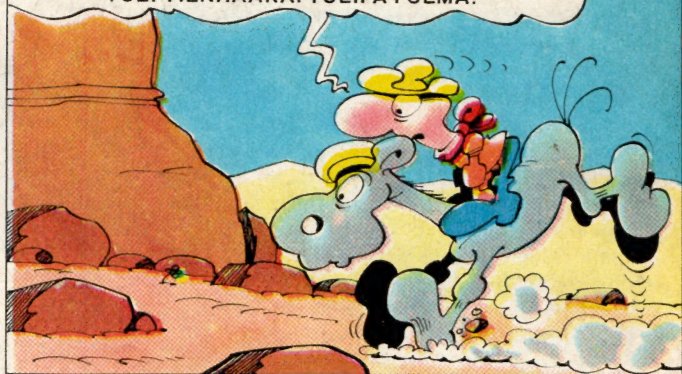
HIRNU LÄNNEN ORNI*

NENÄ TUULTA HALKOEN, TUKKA TUULESSA HULMUTEN
LAUKKAAMME SEIKKAILUSTA SEIKKAILUUN.

SIERAIMIANI
KUTITTAA
JÄNNÄSTI!

TULI TIENHAARA. TULIPA PULMA!

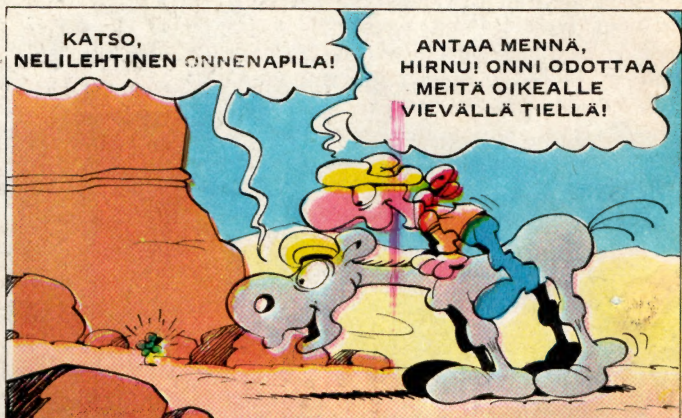
NYT ON TEHTÄVÄ
OIKEA VALINTA!

JOPA OTTI OHRALEIPÄ.
TÄTÄ TÄYTYY MIETTÄÄ.

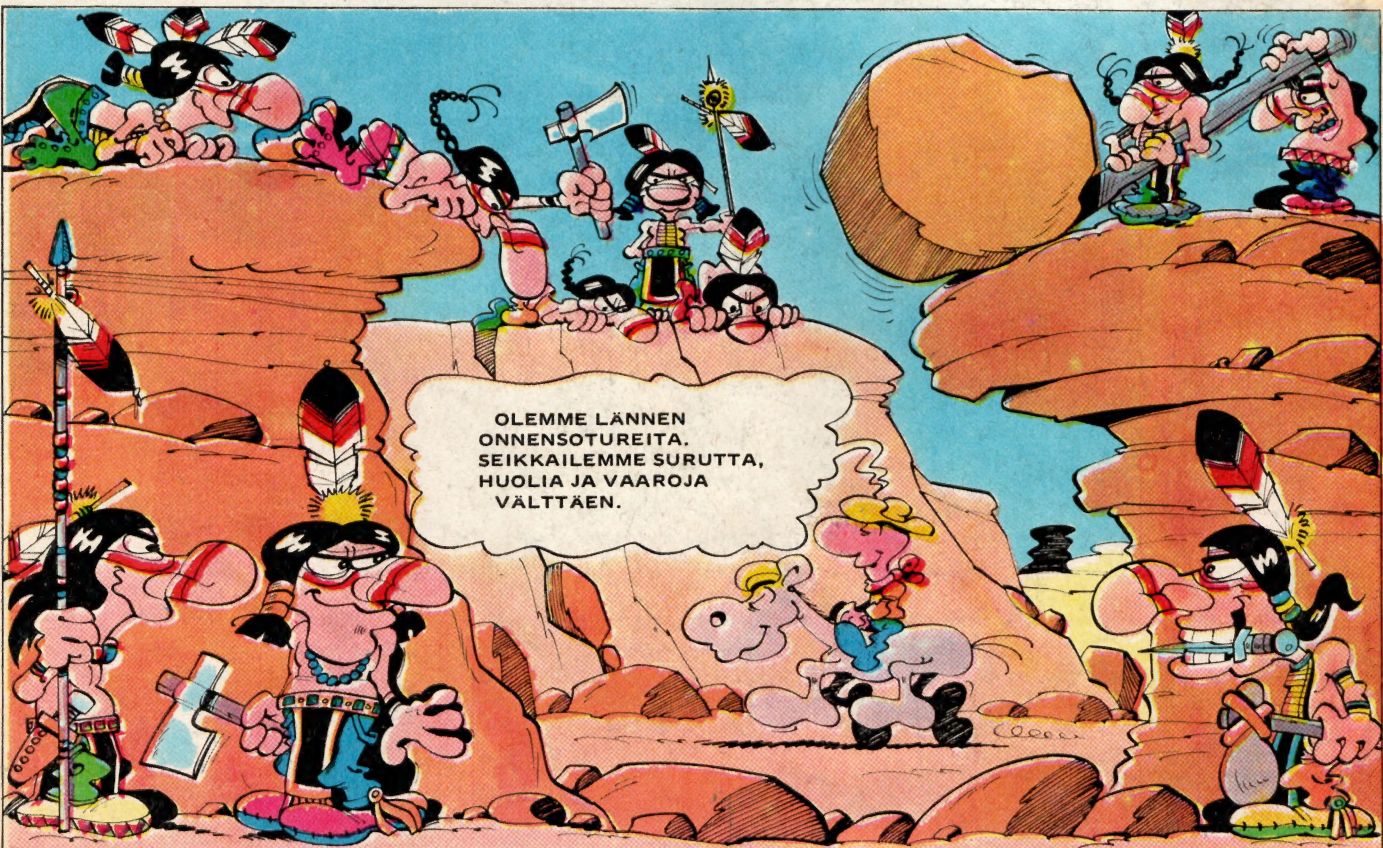

KATSO,
NELILEHTINEN ONNENAPILA!

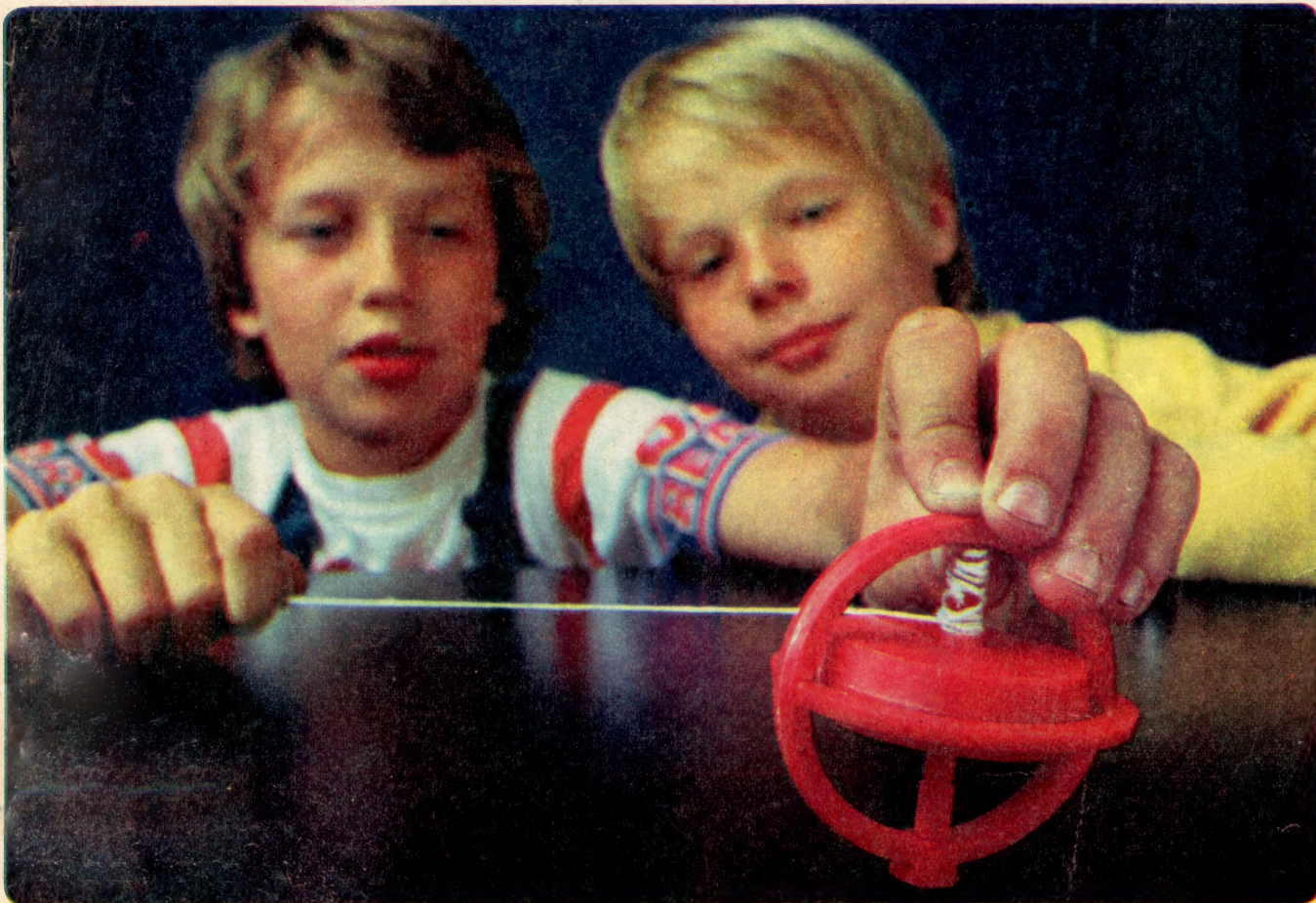
ANTAA MENNÄ,
HIRNU! ONNI ODOTTAA
MEITÄ OIKEALLE
VIEVÄLLÄ TIELLÄ!

OLEMME LÄNNEN
ONNENSOTUREITA.
SEIKKAILEMME SURUTTA,
HUOLIA JA VAAROJA
VÄLTÄEN.

seuraava Jippo

GYROSKOOPPI - tarkka tasapainotaituri

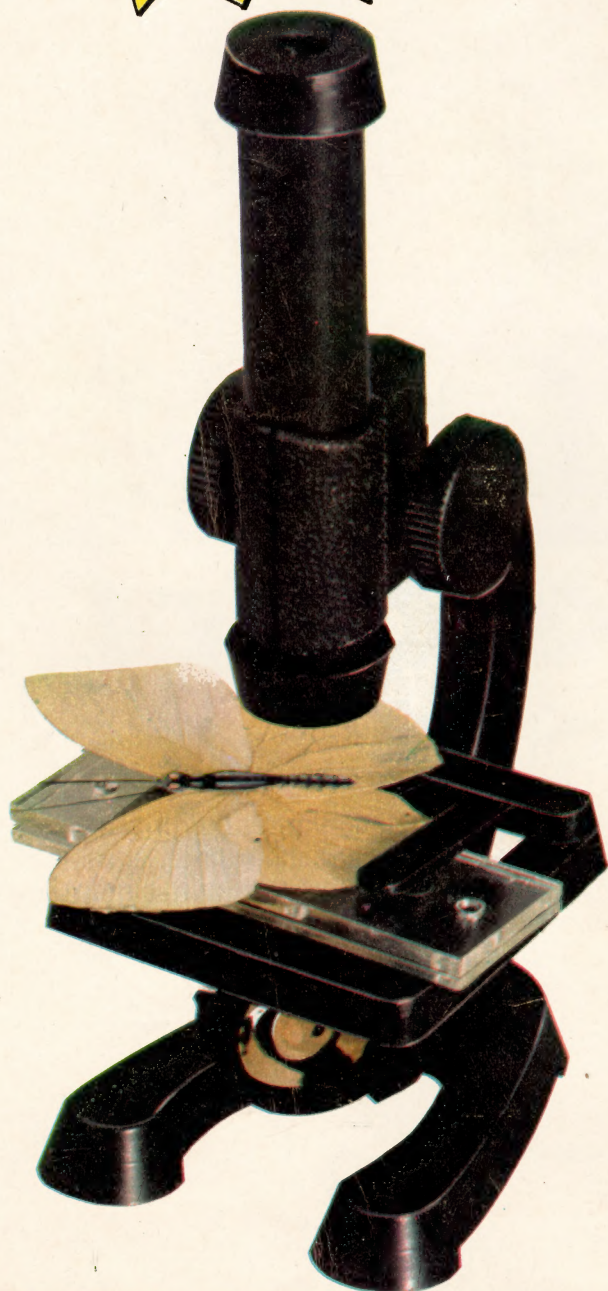
Jippo, johon ensi kerralla perehdyt, on gyroskooppi. Rakennat vinosti pyörivän ihmelaitteen, jolla on kummia ominaisuuksia: sen akseli asettuu aina samansuuntaiseksi Maan akselin kanssa. Gyroskooppi vastustaa kaikkia voimia, jotka pyrkivät sen akselin suuntaa muuttamaan. Laitteesi on samanlainen kuin ne monimutkaiset hienot vempaimet, jotka ohjaavat lentokoneitten hyrrämittareita. Ne ovat lähestulkoon samaa maata kuin ne laitteet, joilla ihminen suunnisti Kuuhun. Perehdyt jipposi avulla uusiin luonnolakeihin ja tekniikan uusiin sovellutuksiin.

ilmestyy 8.12.

JIPPO ilmestyy joka toinen torstai ja joka kerta siinä on uusi jippo!

JIPPO 7**TÄSSÄ
NUMEROSSA**

OLE JÄTTILÄINEN kokoa 45 kertaa suurentava mikroskooppi

Se suurentaa 45 kertaa!!! Se on jättijippo. Sen avulla aukeaa sinulle ovi aivan uuteen pienoismaailmaan. Kun olet tässä numerossa annettujen tarkkojen ohjeiden mukaan koonnut itsellesi oman mainion mikroskoopin, olet uudella tavalla valmentautunut luonnontutkija. Olet mikroskopioija. Näet koelevylläsi mitä merkellisimmän näköisiä mönkiäisiä, joita et paljaalla silmällä aikaisemmin pystynyt erottamaan. Tämä jipposi loihtii muurahaisellekin mummutin muodot. Näet kuinka hupaisia ovat hiuksenhienot asiat.

PERUSTA PELIKASINO

Jippo-lehden seurapelit ovat sekä hauskoja että jänniä. Pahville liimaamalla saat lehden aukeasta nastan reppuretkipelin, josta irtoaa kavereillesikin monet herkkuhetket. Keräämällä Jippo-lehden joka numeron seurapelit, voit perustaa vaikka pelikasinon.

KAMELEONTTI NÄYTTÄÄ KIELTÄÄN

Värikorea kameleontti näyttää sinulle kieltään. Siinäpä jännä lisäjippo. Mutta kieltään se lipoo vasta sitten, kun olet leikannut kameleontin liikuteltavat osaset lehdestä ja koonnut itsellesi kivan kaverin. Ihan oikea kameleontti pyydystää hyönteisiä nuijapäällä kielellään.

KAVEREITTEN KANSSA ONNENONGELLE

Tarkalla kädellä saat onnenongellasi nopean tärpin. Peli, jonka helposti valmistat, on huippujännä. Tovereittesi kanssa käyt kilpaa siitä, kuka on nopein onnenonkija.